

GELLER ÖDÖN
társadalmi, művészeti és
irodalmi országos riportla

451241



BCU Cluj / Central University Library Cluj

ORSTAG VILAG

1940. IV. 1. XXIX. évf. 7. sz.

Bejegyzve: Trib. Arad, Sectia III-a

Con. Dos. Nr. Pres. 8. 1938 2.)

AZ ORSZÁG-VILÁG

a legkitünőbb és legtökéletesebb tudósítói szolgálattal rendelkezik. A bel- és külföldi eseményeket, eredeti cikkek keretében, a legmegbízhatóbban tárja az olvasó elé.

Az ORSZÁG-VILÁG

kéthetenként összefoglaló képet ad olyan aktualitásokról — könnyen és tárgyilagosan — amelyekkel a napilapok nem foglalkoznak.

Az ORSZÁG-VILÁG

az igazi demokráciáért küzd és minden sorában a reakció ellen harcol, a népek békéjéért, megértéséért és belső nyugaloméért.

Az ORSZÁG-VILÁG

a legjobb ujságírógárdát csoportosítja maga köré. Munkatársai között Ardeal jelesei foglalnak helyet, akik nyugati szellemet jelentenek a sajtó életében.

Az ORSZÁG-VILÁG

művészeti rovatai a modern ember széles látóköréhez simulnak és minden tekintetben felvilágosodottságot jelentenek.

Az ORSZÁG-VILÁG

társadalmi akcióiban és közleményeiben felkarolja a kisemberek ügyét, istápolja az elhagyatottakat, a nyilvánosság elé viszi a becsületet, dolgozó emberekkel történt igazságtalanságokat és gondoskodik azok orvoslásáról.

Az ORSZÁG-VILÁG

közgazdasági cikkeiben a kereskedő és iparosvilág érdekeit képviseli és tántoríthatatlanul küzd sérelmeik és a korrupció ellen.

Az ORSZÁG-VILÁG

kéthetenként, kiváló írók tollából, humoreszkeket és hangulatos, rövid irodalmi közleményeket tartalmaz, melyek méltán illeszkednek a nivós, másirányú közlemények keretébe.

Lapunk példányszámonként nem kapható. Előfizethető: Arad, Bulv. Regele Ferdinand 19. Telefon: 15—25.

Semmi kifogásunk sincs az ellen, ha laptársaink átveszik eredeti cikkeinket, de csakis lapunk vagy cikkíróink megnevezésével!

Öfelsége a Vevő

ujra elfoglalja trónját

A GYÁRAK MÁR ENYHITETTÉK AZ ÜZLETI FELTÉTELEKET ÉS A VÁSÁRLÓKAT IS ÚJRA MEGBECSÜLIK A KERESKEDŐK. — A FEKETE ÁRUHALMOZÓK NYAKÁN MARAD A SPEKULÁCIÓS PORTEKA.

Itt a tavasz, itt a tavaszi idény — az üzleti élet azonban nem akar feléledni dermedtségéből. Panganak az üzletek, a vevők megritkultak, alig van kereslet és nincs eladás. Ime, elérkezett az az időszak, amikor — a vevő visszaüt. Megmondottuk előre és minden józanul gondolkodó ember látta, hogy másként nem történhetik, hogy más következmény nem lehetséges. A kiméletlen áremelések, a minden vonalon megmutatkozó drágulás annyira elrugaszkodott a való élettől, annyira számításon kívül hagyta a közönség vásárló erejét, hogy ma már áthidalhatatlan szakadék tátong a szükségletek és a beszerzési lehetőségek között.

A vevő tehát visszaüt. Nem szándékosan, nem bojkottszerűen, de visszaüt, mert egyszerűen nem tud vásárolni. Az árak emelkedését távolról sem követték a jövedelmek.

A vásárló közönség, a lakosság nagy tömege eladósodva, lerongyolódva, csak mindennapi falatokért és a legszükségesebb ruházati feltételek teljesítéséért dolgozik. Cipőtalpalás (férfi féltalp 260—280 lei!), ruhafoltozás, legfeljebb ruhafordítás, ez a maximum, amit a kisemberek manapság megengedhetnek maguknak.

Természetes, hogy ma már nem csak a kereskedők, de a gyárak is alaposan érzik nagyszerű kalkulációjuk következményeit. A kereskedők panaszkodnak, minden megállt, minden pang, mindenütt csak eladási válság tünetei mutatkoznak. Hol vannak már azok az idők — csak néhány hónapja és mégis, mintha évek előtt lett volna, — amikor minden vonalon „nincs hitel“ volt a jelszó. Nem adtak hitelt, előre kellett fizetni, még mielőtt az áru megérkezett volna, s az áru szállítása azután késett. Most? Kínálják a hitelüzleteket, megfelelő feltételeket ajánlanak fel a kereskedőknek, de a kereskedő képtelen vásárolni. Nincs kinek eladniok az árut.

Most már előbujtak a nyersanyagok is és megszűnt a legenda, hogy mindennek a nyersanyaghiány az oka. Nincsenek szállítási nehézségek, illetve nem lennének, ha szükséges lenne a szállítás. Pedig micsoda készleteket lehetne eladni, micsoda konjunktura adódnék, ha a közönség k e p e s l e n n e vásárolni...

Nem a káröröm hangján mondjuk el mindezt, ellenkezőleg, aggódva és figyelmeztetően. Láttuk a páni hangulatot, amikor azok, akik ma vásárolhatnának, éppen a gazda-

sági életben elhelyezett ijesztgetések hatása, az állandó ár-emelkedésektől való félelem sulya alatt pánikszerűen vásároltak össze mindent, ami eléjük került. Készleteket halmoztak, mindent áruba „rögzítettek“ és most azután ott állnak a tulzsufolt szekrények, a szükségleteket hosszú időre előre kielégítették. Ez a réteg, amely ma is tudna vásárolni, azért nem vesz, mert a kereskedelmi életben keltett pánikhangulat következtében mindent megvett, amire szüksége lehet, hosszú időn keresztül.

Ez azonban csak kis réteg. A nagy többség ma is nélkülözi a vásárlási lehetőségeket, még ma is boldogan venne, ha lenne miből. A magas árakat azonban nem lehet elérni — egyelőre. Mert, ha így megy tovább, egészen bizonyos, hogy megkezdődik az árak lemorzsolódása. Akkor azonban, amikor ez a lemorzsolódás eléri majd a vásárlási színvonalat, bizonyos mértékben már késő lesz. Késő, mert az eladósodott kisember már olcsóbb árért sem tud majd vásárolni, a cipőtalpalás és egyéb nélkülözhetetlen kiadások, a háztartás és gyermeknevelés fedezésére felvett előlegek, kölcsönök, adósságok nyomasztó terhe miatt.

Akkor pedig, ha az eladási válság majd komoly gazdasági veszéllyé nővi ki magát, újra megkezdődik a panaszkodás. A gyárak lesznek az elsők, ezen a téren. S a gyárvezetőségek egyetlen pillanatra sem ingadoznak majd, ha a bajok áthárításáról lesz szó. Megkezdődik a „rezsiredukció“, elkezdődnek az elbocsájtások, a fogyasztóközönség pedig ezzel még szegényebbé válik, még jobban csökkennek az anyagi lehetőségek. Ujabb fogyasztási és termelési válság hullámát jelenti ez, újabb elbocsájtásokat, megindul a gazdasági perpetuum mobile, az örök mozgó gépezet, amely milliókon gázol keresztül . . .

— AZ ARADI ÁLLAMI VÁMSZOLGÁLATNÁL nagyobbarányu vizsgálat volt, bizonyos szabálytalanságok leplezése érdekében. A vizsgálatot Bucurestiből irányították és az ellenőrző munka aprólékosan kiterjedt az ügyvitel bizonyos vonatkozásainak legkisebb részleteire is. Természetes, hogy a még folyamatban lévő vizsgálatról illetékes helyen még nem adtak ki tájékoztatást, az ellenőrzés a legnagyobb titoktartással történik, de minden esetre megállapítható, hogy máris több olyan változás történt a szolgálati beosztásnál és az alkalmaztatási viszony terén, amelyek azt bizonyítják, hogy a vizsgálat nem volt eredménytelen. Sok szó esik ezzel kapcsolatban egy ismert aradi kereskedő szerepéről is, de megállapítható, hogy a vizsgálat nem csupán egy irányban tájékozódik, hanem több szakma irányába kiterjed. A vizsgálat folyamatban van.

Nyugodtan a fogához verheti a garast, ha

MENTHONAL

fogpasztával ápolja.

vélemények a megdrágult gyógyszerekről

Egyik regáti városban különös és kínos egészségügyi botrány pattant ki a napokban. Helyi orvosi körökben sok szó esett az utóbbi napokban arról, hogy a betegek számára felírt orvosságokkal nem sikerül elérni a várt eredményt, hogy a receptre készült gyógyszerek **hatástalanok** maradnak, sőt bizonyos esetekben a bevált gyógymód ellenére, **visszaesés** mutatkozik. Az egyik helybeli orvos elhatározta, hogy tisztázza az ügyet és amikor legközelebb receptet írt fel betegének meghagyta, hogy a gyógyszert hozza vissza. A készítményt azután vegyvizsgálatnak vetette alá és ekkor **kiderült, hogy az előírásban feltüntetett drágább hatóanyagokból a gyógyszerész csak jelentéktelen mennyiséget adott az összetételhez, ami által az orvosság elvesztette gyógyító erejét.**

Az ügy nyilvánosságra került, nagy botrányra fejlődött, de túl a helyi jelentőségen, meg kell állapítanunk, hogy általános jelentőséggel bír, mert szomorú fényt vet a jelenleg uralkodó közegészségügyi viszonyokra.

Több ízben foglalkozott már az **Ország-Világ** a gyógyszerárak hatalman emelkedésével, azzal a lehetetlen helyzettel, amely a sokszor életet jelentő orvosságokat valósággal megfizethetlenné teszi. Azt is megirtuk, hogy orvosi körökben legutóbb hallgatólagos megegyezéssel mozgalom indult meg a drága gyógyszerkülönlegességek kiküszöbölésére és megpróbálták **magistraliter** felírni azokat az összetételeket, amelyek a speciálításoknak felelnek meg. Sajnos azonban kiderült, hogy úgy mi, amikor beszámoltunk erről a törekvéstről, mint a jóhiszemű orvosok, akik az ország különböző városaiban szinte egyidőben próbálták meg a receptelőírások rendszerének visszaállítását,

akaratlanul a gyógyszerkülönlegesség-gyárak propagandájának szolgálatába szegődtünk.

Ugyanis a gyógyszerész szakmában országszerte — **tisztelet a kivételnek** — kezd urrá lenni az a szellem, amelyet az említett ókirályságbeli eset jellemez és amely a lelkiismeretlenség, a spekuláló nyereszkeskedési vágy, a kiméletlen üzleti szellem jegyében áll. Ismételjük: **nem általánosítunk**. De el kell mondanunk azokat a tapasztalatokat, amelyeket az ország — és nyilván számos külföldi ország — orvostársadalma ezen a téren szerez, mert

kimondatlan vádak terhelik az egész tisztességes szakmát és éppen a becsületes, hivatásuk magaslatán álló gyógyszerészeknek érdeke, hogy ezek a vádak megszűnjenek.

Arról van szó, hogy kiderült:

a receptre előírt gyógyszerek sokkal drágábbak, mint a kész különlegességek.

A gyárak is rájöttek erre és ahhoz a propaganda eszközhöz folyamodtak, hogy egyenesen

felkérték az orvosokat, írják elő azokat a gyógyszerösz-szetételeket, amelyek különlegességeiknek megfelelnek.

Ez a kísérlet bebizonyította, hogy lehetetlenség felvenni a versenyt a gyógyáru gyárakkal és ma már mindenütt ismét visszatérnek a készgyártmányokhoz. Miniszteri rendelet intézkedik arról, hogy

a gyógyszerárban magisztraliter összeállított gyógy-szerek árait a patikusok 50 százalékkal emelhetik.

Ötven százalékkal drágultak meg a patikában készült orvosságok és gondoskodás történt arról, hogy ettől az árszin-vonaltól egyetlen gyógyszerár se térhessen el.

Megállapítható, hogy a recept-készítményeknél tulajdonképpen a tényleges gyógyszeranyag ugyszólván a legkevesebb. Jelentős tétel a munkadíj és az egyéb kiadások összege. Mármost a miniszteri rendelet értelmében nem csak a gyógyszeráru drágult meg ötven százalékkal, de a gyógyszerári ár másik két tényezője, a munkadíj ellenértéke és a kiadások címén felszámított tétele is. Márpedig sehol, egyetlen vonatkozásban sem tapasztalható ilyenarányu drágulás.

És a gyógyszerészeti szakmában minden tekintetben érvényesül ez a drágulás. A gyógyszergyárak utazói elmondoták az orvosoknak, hogy tulajdonképpen miért is drágák a gyógyszerkülönlegességek és kész orvosságok.

Ha a gyár például teljesen ingyen adná készítményét, akkor is, amíg a fogyasztóhoz került, már alaposan megdrágulna.

Mert a gyógyáru nagykereskedő, vagy lerakattulajdonos a gyártól átvett árut 20 százalékos haszonnal adja tovább a gyógyszerártnak — igaz ugyan, hogy csak 8 százalékos hasznot engedélyeztek, de a különbözetet szállítási költség címén felszámítják, — a gyógyszerész pedig az engedélyezett 30 százalékos haszonnal adja tovább a közönségnek. Tehát ha a gyárak csupán a tényleges költségeket számítják, a gyógyárut, a hozzávalókat, az orvosi propagandát, a reklámozást, az adminisztratív és üzemi költségeket — máris szinte elviselhetetlenül megdrágul a gyógyszerkülönlegesség mire a forgalomba kerül.

Nem csak a gyárak hibája tehát, hogy a speciálítások drágák. Nagy költséggel, sok nehézséggel küzdenek ezek az üzemek, amelyek az erős ellenőrzés, a kifejlődött hatalmas verseny és a saját készítményeik hirneve érdekében kénytelenek valóban mindazt hozzáadni készítményeikhez, ami a gyógyszer hatóerejét biztosítja. Éppen ebben a körülményben rejlik azután annak titka, hogy minden kísérletezés miért végződik feltétlenül a gyógyszerkülönlegességek, a készáruk győzelmével. Ugyanis számos sajnálatos esetben meggyőződött az ország orvosi kara, hogy

a receptre készült orvosságok nem csak drágábbak a gyári gyógyszerárúknál, de megbízhatóság tekintetében sem vehetik fel a versenyt.

A gyógyáru gyárat állandóan ellenőrzik, a gyógyszerész teljesen saját belátása szerint, egyedül lelkiismerete parancsára jár el, amikor összeállítja az előírt készítményt. És arról, hogy ezek a mai idők mennyire elhalkították a lelkiismeret hangját, csak az orvosok beszélhetnek.

Mindennapi jelenség, hogy az orvos felírja a legjobbnak ismert gyógyszerösszetételt, a beteg megvásárolja. Az első adag elfogyasztása után javulás mutatkozik, amikor azonban a második dozis elkészül, a beteg és az orvos csodálkozással állapítja meg, hogy a gyógyszer hatástalan.

A beteg bizalma megrendül kezelő orvosában és a jobbik eset az, amikor az orvos pár napi kísérletezés után gyorsan előírja a receptnek megfelelő gyógyszerkülönlegességet, amelynek hatása azután nem marad el. De hány-szor fordul elő, hogy

a beteg otthagyja orvosát, akiről azt hiszi, hogy nem tudta meggyógyítani

és másik orvoshoz fordul, aki azután nem kísérletezik, hanem azonnal felírja a kész gyógyszerkülönlegességet és ezzel azonnal megtalálja a betegség ellenszerét. Ilyenkor szokták a betegek azt mondani, hogy „**Ez az igazi orvos**“. Pedig a másik sem akart rosszat, sőt. Megpróbálta kiküszöbölni a drágának vélt különlegességet, de két tényezővel nem számolt jóhiszeműségében. Azzal, hogy a receptre készült orvosság nem olcsóbb, sőt adott esetekben drágább, és azzal, hogy vannak olyan gyógyszerészek — ismételjük: **tisztelet a kivételnek s akire nem tartozik, ne vegye magára** — akik a drágán megfizetett gyógyszert is sajnálják a betegtől és elvonják a készítményből.

Az ilyen nyereszkedési szellemnek pedig el kell tűnnie a közegészségügyek teréről.

Elsősorban a becsületes, öntudatos és hivatásuk magaslátán álló gyógyszerészek vallják ezt.

A betegek, a szenvedők, a synylödők körül nincs hely lelketlen nyereszkedési szellemnek. Ha orvost hívnak egy beteghez, nincs az az orvos, aki félre ne dobna minden más szempontot és tudása legjavát ne adná azonnal. Az orvos feltétlenül és minden más elgondolás nélkül teljesen a gyógyításra összpontosítja ilyenkor minden figyelmét. Nem rajta mulik, ha ez a kísérlet nem sikerül. De minden esetre minden orvos kitart esküje mellett és becsülettel szolgálja a szenvedő emberiséget. Ugyan ez a hivatása a gyógyszerészeknek is és ha nem kíván a gyógyszerártulajdonosoktól az emberiség önfeláldozó aszkétizmust, azt mégis elvárhatná, hogy

kiküszöböljék maguk közül

a kufárkodás csunya, jelen körülmények között pedig ki-méletlenül üldözendő szellemét!

Ilyenkor tavaszal

évről évre megismétlődnek azok a felhívások, amelyeket a városvezetőség intéz a közönséghez, a virágok védelmében.

Az ucca-szépészet, a közterek csinosítása ma már olyan feladat, amely elválaszthatatlan a városrendészettől és tagadhatatlan, hogy a virágosítással történő „városkozmetika“ nemcsak ebből a szempontból, de a közegészségügy viszonylatában is közérdek.

Az uccákon pompázó virágágyak nem csupán a szemet gyönyörködtetik, de üde levegőt árasztanak az aszfaltrengtegekben. Éppen ezért megszívlelendő a polgármesteri hivatal legújabb, az eddiginél is nyomatékosabb felhívása, amelyben

több fegyelemre és több figyelmességre kéri fel a közönséget.

A nagy gonddal és jelentős költséggel létesített virágágyakat minden évben a legkíméletlenebbül letapossák, állandóan gyermekek szaladgálnak a csoportokon keresztül, letapossák a virágokat és a felügyeletükkel megbizottak, vagy a szülők, semmit sem tesznek ennek megakadályozására. Mi több, a felnőttek sem csinálnak lelkiismereti kérdést abból, hogy átgázoljanak a virágágyakon és nem törődnek azzal, hogy ugyanakkor saját zsebüket károsítják meg, mert hiszen minden kiadás, amely a csoportok rendbehozatalára szükséges, a közvagyonból kerül ki.

a polgárok zsebét terheli.

Ugyálszik azonban — panaszolja Vlad Alexandru tábornok-főpolgármester, — az aradi közönség nem számol, vagy nem törődik ezzel. Minden vonalon megmutatkozik ez a nemtörődömség, vagy egyesek és csoportok részéről megmutatkozó rosszindulat. Példa erre az ujonnan létesített, annyi meg nem tartott ígéret után végre megvalósított aradi földalatti illemhelyek esete. A már üzembehelyezett földalatti illemhelyekről ugyanis

leszerelik a csapokat, kilincseket, elviszik a csempéket, arról már nem is beszélve, hogy olyan elhanyagolt állapotban vannak már ezek az új helyiségek, hogy lehetetlenség karbantartani. Más városokban mindezek a kérdések legalább részben megoldottak, mert községi rendőrséget szerveztek, amelynek feladata a községi közvagyon megőrzése. Aradon azonban, a városvezetőség elképzelésein kívül álló okok miatt, nem sikerült megvalósítani ezt a közrendészeti szolgálatot és így a város vezetősége a saját nyílvanossága utján fordult ismételten a közönséghez:

A jóérzésű emberek akadályozzák meg a közvagyon rongálását, a lelkiismeretlenség garázdálkodását, amivel minden egyes polgártársuknak külön-külön is ártanak.

Aki a virágokat szereti, nem türheti, hogy a virágágyakat széttapossák, a virágokat elgázolják!

Mindenki, aki ezt látja, vagy éppen szemtanuja annak, ami

egyébként sajnos állandóan megtörténik, — hogy az ültetvényeket lopják, a fákat kivágják, habozás nélkül forduljon rendőrhöz. Kötelesség ez önmagunk és a közösség iránt és a város vezetősége reméli, hogy minden öntudatos aradi polgár lelkiismereti kérdésnek tartja majd a virágágyak, az ültetvények és általában a közhasználatban lévő városi közvagyon megvédését.

Nem hisznek már a szerencsében. . .

Vakon bizni a szerencsében — ez lehet üzleti számítás alapja, ha másoknál tetelezzük fel ezt a hiedelmet, de nem lehet üzleti elv, amikor komoly, nagy vállalkozásról van szó. Márpedig, ugyilátszik, az **Állami Osztálysorsjáték** annyiszor hangoztatta, hogy hinni kell a szerencsében, hogy mindenkinek lehet szerencséje, hogy a szerencse istenasszonya vak s a hasonló szólamokat, hogy most már végül maga is hinni kezdi saját jelmondatait és üzleti elvnek választotta azokat. A sorsjegyárusok, a sorsjeggyel foglalkozó ügynökök állandóan panaszkodnak, hogy

a sorsjegyforgalom alaposan visszaesett, hogy a közönség részéről már távolról sem tapasztalható az az érdeklődés, ami még néhány hónapja is megnyilvánult. Visszaesett a sorsjegyeladás és az ügynökök, sorsjegyárusok aggodalmasan csóválják a fejüket, mert ez a hanyatlás jövedelemapadást jelent számukra is. De sokszoros jövedelemvisszafejlődést jelent természetesen magának az **Osztálysorsjátéknak**, ahol viszont hozzá voltak szokva a nagyszerű bevételekhez.

Mi lehet a visszafejlődés oka?

teszik fel kétségtelenül a kérdést Bucurestiben a sorsjáték igazgatói szobáiban. Egészen bizonyos, hogy hivatkozás történik az általános válságra, a nehézségekre, a súlyos időkre. Holott mindez csak a sorsjegyforgalom növekedését eredményezné, ha más hiba nem lenne, hiszen tudjuk, hogy a szerencse hajszolása nem a nyugodt, csendes, jó jövedelmet és biztos megélhetést kínáló idők jellegzetessége. Minél nyugtalanabbak az emberek, minél több az izgalom, a veszély, minél bizonytalanabb a megélhetés, annál inkább kapaszkodnak a sors kegyében bizók valami véletlenül beköszöntő szerencsében. . . tehát sok sok ember gondolkodik így:

„Veszek egy sorsjegyet, hátha nyerek. . .“

Nem, nem is itt a hiba kérem, hanem ott, hogy **a sorsjegyigazgatóság valóban lassanként teljesen saját szerencséjében való hitére alapozza az utóbbi időkben a sorsjegyüzletet.**

Uj és uj tervekkel kísérleteznek, nem hallgatják meg a közönség véleményét, ami pedig éppenséggel nem adna okot a beképzeltségre. Panaszok áradata indult meg az uj kísérletek nyomán és lépten nyomon hallani lehetett eleinte, hogy **az uj terv rossz,**

a beosztás nem felel meg a közönség érdekének, hogy

a nyereségi lehetőségek csökkentek.

Ez azonban csak eleinte volt. Később az emberek tudomásul vették, hogy a sorsjegyigazgatóság nem veszi tudomásul véleményüket. És hiába még olyan hatalmas is egy vállalkozás, hogy az egyéni panaszok eltörpülnek nagysága mellett. A sok panasz, tiltakozás végeredményében mégis csak érezteti hatását, ha erről eleinte nem is akartak tudomást venni Bucurestiben. Most már ott tartunk, hogy

az eladás hanyatlása mind hangsúlyozottabbá válik és nem gördül úgy az üzlet, ahogy kellene.

Távol álljon tőlünk, hogy az **Állami Sorsjáték** ügyeinek igazgatásába, ügyvitelébe, üzletpolitikájába beleszóljunk. Bár többféleképpen is kimutatható lenne a közérdek, ami a sajtó nyilvánosságának körébe tartozik. Távol álljon tőlünk, hogy a huzási tervet bíráljuk, hiszen üzleti vállalkozásról van szó, amelynek irányítása — végeredményében — magánügy. Lehet, hogy a huzási tervek kitünőek, lehet hogy jobbak mint az eddigiéek, viszont erről nem tud a közönség. És itt mutatunk rá ismét arra, hogy a sorsjegyigazgatóság teljesen a jószerencsére alapozza üzletét, amennyiben újabban elhanyagolja a propagandát.

Megszűnt az az eleven propaganda szellem, amely anynyira népszerűvé tette a sorsjátékot.

Nyilván az a vélemény alakult ki, hogy a jó bornak nem kell cégér, márpedig az üzleteredmények azt mutatták, hogy a sorsjegy valóban „jó bor“, amelynek eladásához nincs szükség propagandára.

Most azután kiderül, hogy nincs a világon olyan jó üzlet, amely előbb vagy utóbb ne szorulna a nyilvánosság előtti propagandára. Nincs olyan üzleti gépezet, amelyet ne kellene „olajozni“. Milyen jó lenne, ha ezt mindazok megtanulnák, akik szívesen szédülnek meg egy-egy lendülettől, az üzleti élet nagyon is változó ütemű iramától...

— **A papirgyárak, a papírfeldolgozó ipar és a nyomdaipar nagyarányu együttes részvétele a Budapesti Nemzetközi Vásáron.** A könyvnyomtatás feltalálásának 500 éves fordulója alkalmából a magyar papirgyárak, a magyar Grafikai Főnökegyesület kötelékébe tartozó nyomdavállalatok és a papírfeldolgozóipar együttes kiállítást rendeznek az idei B. N. V.-on. A rendkívül és tanulságos kiállításon többek között egy eredeti Gutenberg-korabeli nyomda és papirmerítő-műhely kerül bemutatásra, ahol merített papírt fognak előállítani és felülnyomással ellátni. De nemcsak a régi kor emlékeit fogják itt bemutatni, hanem a modern nyomdaipar legkiválóbb termékeit is. A papírfeldolgozó iparok a legmodernebb gépekkel a helyszínen fogják előállítani különböző iparcikkeiket (papírszalvétát, tapétát, papírzacskókat, stb.). A papirgyárak viszont a Magyarországon készülő összes papírfajtákat be fogják mutatni, beleértve az exportcsomagolásokhoz használt különleges papirokat is.

Az Áldott Rosszszemherek arcképcsarnoka

Mostanában egyre sűrűbben találkozom vele. Könnyen megismerem már, mert ismerem jól a mondókáját, bármennyire is mézes-mázos legyenek a szavai, bármennyire is igyekezzék másnak mutatni magát, mint amilyen. Az **Áldott Rosszszember** mind szemérmetlenebbül megmutatja foga fehérét, mert mostanában olyan idők járnak, amikor nehéz a valódi érzelmeket titkolni.

Előljár a panaszzkodásban, úgy tud keseregni, ahogyan senki más.

Ha avatatlan hallgatja, bizonyosan elhiszi neki, hogy melegen érző szive vérzik mindenkiért, aki nélkülöz, vérkönnyeket sir az emberiségért, bánatosan szenved a kisemberek sorsa felett. Biztosra venné, hogy első lenne, aki zsebébe nyul, hogy segítsen azokon, akik erre rászorulnak, de nincs szegénynek mit kivennie zsebeiből. De aki ismeri — és ha nem tegnap, vagy ma, de most már rövidesen mindenki megismeri majd ezt a szomorú embertípust, — az tudja, hogy **Áldott Rosszszember** csak megjárja a nemesen érző emberbarátot. Tudja, hogy **Áldott Rosszszember** kerüli az emberek társaságát, hogy a kocsin jár — ahol a forgalmi rendőr megengedi —, hogy mellékuccákban közlekedik, nehogy ismerősökkel találkozzék. Olyan ismerősökkel, akik kérhetnek tőle valamit. Ha teheti nem fogadja a köszönéseket, nem mintha gögös lenne, nem, hanem azért, mert reszket a gondolattól, hogy valaki ezt az alkalmat arra használja fel, hogy valami segítséget kérjen tőle.

Áldott Rosszszembernek nincs vallása, nincs nemzetisége, nem érdekli senki és semmi, csak a haszon.

Csak a saját érdekei érdeklik, magával van elfoglalva, idegesen vizsgálgatja saját anyagi viszonyait és szinte eszelősen vigyáz a garasra, amelynek értékében most már maga sem biztos, de amelynek változatlanul rabszolgája.

Különös jellegzetessége ennek a figurának, hogy előszeretettel — különködik. Tetszeleg magának és környezetének azzal, hogy felveszi a legkülönbözőbb különcszokásokat, azonban számára ez sem lelki-szükségletből fakadó kényszerűség, hanem — öncéluság, eszköz. Ugy tesz az **Áldott Rosszszember**, mintha különc lenne. Nagy hozzáértéssel, szakértelemmel megjárja a különcöt, mimeli szokásait, gesztusait, ténykedéseit. Csakhogy míg a különc azért különc, mert lelki kényszer, tudatalatti erők munkája készíti erre, **Áldott Rosszszember** azért különc — mert úgy véli, érdekei így kívánják meg. Nagyszerűen fel tudja használni a megjárzott pózt, kiaknázza a „különködés“ minden előnyét, pompás eszköz ez kezében a mindennél szentebb önzés szolgálatában. Különösen tiszta véleményt alkothat magának az, aki **Áldott Rosszszember** „különc“ hajlamaival megismerkedik . . .

Mégis, csak az ismeri **Aldott Rosszembert** igazán, aki alkalmazotti viszonyba került vele. Mert ebben a viszonylatban azután kiméretlen, önzése határtalan és sirása szivertépőbb, mint bármikor és bárhol máskor és máshol. **Aldott Rosszember** nem javítja a fizetéseket. Nem érdekli, hogy mi történik más vállalatoknál, nem érdekli, hogy emelkednek az árak, ha valami ilyesmit hall vállalatánál, igyekszik gyorsan elterelni a szót. Lehetőleg valami hibát fedez fel ilyenkor, amiért azután egész személyzetét alaposan megroja, nehogy valakinek is eszébe jusson javítást kérni. Nincs nap, hogy haragosan ne jelenjék meg hivatalában, mert csak így lehet remegést kelteni az alkalmazottak között, ha pedig később atyai jóindulata mégis rámosolyog néhány szegény alkalmazottacskára, legyen boldog a szerencsés fickó s hetekre, hónapokra sütkérezzék ennek a pár pernyi főnöki kegynek verőfényében...

Am csodálatosak ezek a mai idők. A kényszer, a felhőként tornyosuló és elüzhetetlen gondok a leggyávább embereket is elhatározásra készítetik. Összesugnak az alkalmazottak, napokon keresztül panaszkodnak egymásnak, míg végre elhatározzák: **nincs mit csinálni, nincs kitérés, fizetésjavítást kell kérniük.** Tudják, milyen jelentéktelen por-szemecskék, naponta hányszor vétenek a legkülönbözőbb módon a vállalat érdekei ellen, tudják, hogy végeredményében milyen szerencsések, hogy megengedik számukra a robotot, de nincs mit tenni. Maguk szívesebben koplálnának, szívesebben járnának rongyosan semhogy a fizetésemelés méltatlan kérésével forduljanak a Főnökhöz, de otthon a család nem hagyja nyugodni őket, kell és kell, nincs mit tenni...

Aldott Rosszember rendszerint megneszel valamit és — elutazik elsejét közvetlen megelőzően. Megindul ilyenkor a hajsza. Az alkalmazottak lesik a főnök visszatérését, lesik a kedvező pillanatot, lesik a kegyet, hogy fogadni méltoztassék őket. És ha ez megtörténik, bekopognak, szép csendesen és tiszteségtudóan előadják, hogy így, hogy úgy, kéri, valamit, ha lehetne, emeljenek a fizetésükön...

Ilyenkor következik **Aldott Rosszember** nagy jelenete. Drámai arcot ölt. Lesujtva néz alkalmazottaira. És rögtön kifejti, hogy nagyon sajnálja ezt az egész jelenetet, hiszen tudják, hogy csak értük él, tudják, hogy minden gondolata az övék, s bizony ha egyetlen mód lett volna rá, nem kellett volna jönniük, amugy is megadta volna a javítást. Tudja — mondogatja, — nagyon jól tudja, milyen nehéz helyzetben vannak az alkalmazottak. Tudja, mert saját helyzetéből indul ki. Márpedig elhíhetik, az **ő helyzete sokkal nehezebb, mint közülük bármelyiké.** Hiszen a vállalat minden gondja, baja, a gazdasági élet minden válsága a vállára nehezedik. Kifejti, hogy a vállalat már nem gazdasági érdekelttség, hanem **játékonyági intézmény.** Haszon nincs. Ráfizetéssel dolgoznak. Mégis, az alkalmazottak miatt és csakis őértük, továbbra is fenntartják a vállalatot, súlyos anyagi áldozatok

árán folytatják a munkát. És mindezt csakis és kizárólag, egyedül az alkalmazottakért, hogy ne kelljen léptetni és így tovább és így tovább a végtelenségig...

Az alkalmazottak meghatottan állnak. Természetesen minden szót elhisznek. Természetesen összeszorul a szívrük, ha **Áldott Rosszember** főnökük bajaira, keserveire és főképp élettartására, létszinvonalára gondolnak. Csaknem felajánlanak valami fizetéscsökkentést. De ez elmarad. Ezt amúgy sem fogadná el a Főnök ur. Ilyen áldozatot nem kíván, neki elegendő, ha csaknem ingyen dolgoznak, robotolnak alkalmazottai, ha minden terhet, minden kiadástöbbletet átháríthat.

Áldott Rosszember ilyenkor természetesen azt hiszi, hogy nagyon ravasz, nagyon ügyes volt. Azt hiszi, hogy pompásan védte saját „**érdekeit**“. Közben nem veszi észre, hogy saját maga alatt vágja a fát, nem veszi észre, hogy **áldott rossz szíve mázsás sziklaként nehezedik a gazdasági életre** és eltorlaszolja a gazdasági élet vérkeringésének természetes utját. Ami pedig saját vagyoni helyzetére sem gyakorolhat kedvező befolyást...

— **LARES.** A tavasz nemcsak a fecskéket, de a levegőget járó gépmadarakat is visszahozta Aradra: **ismét megnyílt az Aradon keresztülvető nemzetközi légijárat.** A város felétt nap nap után harsogó berregessel elsuhannak a hatalmas gépek és az emberek nem rohaimak ijedten, hogy óvóhelyet találjanak, ismerős pillantással üdvözik a gyönyörű, nagy korszerű légjárókat. Amikor más országokban sajnos a repülőgép a pusztulás, az emberölés, a szenvedélyek végzetes dühöngésének szolgálatába állott, itt, nálunk megmaradt továbbra is annak a békés, nagyszerű közlekedési eszköznek, amely ma már nem csupán érdekes élményt jelent, de szinte nélkülözhetetlen része az általános közlekedési rendszernek. A kereskedő, aki hosszú vonatutazás helyett eddig elképzelhetetlen gyorsasággal utazhatik; az ügyvéd, aki Aradról történt elutazása után két és fél órával már távbeszélőn intézkedhetik Bucurestiből aradt irodájának ügyeiről, tudja ezt és aki csak egyszer is igénybe vette a kényelmes, minden vonatkozásban a legjobbat nyújtó repülőgépeket, beállott azoknak a sorába, akik a ma legmegfelelőbb utazási lehetőségét látják a repülőutazásban...

A repülőgépek másodnaponként fordulnak, vagyis Bucurestiből indul, hétfőn, szerdán és pénteken, míg Berlinből kedden, esütörtökön és szombaton térnek vissza a repülőgépek. Bucurestiből reggel 8.10 órakor indul a repülőgép, amely 10.20 órakor érkezik Aradra, ahonnan 10.40 órakor folytatja útját Budapestre, ahová 10.50 órakor (középeurpai időszámítás) érkezik. A német fővárosból reggel 8 órakor indul a repülőgép, amely 14.30 órakor érkezik Aradra, ahonnan 14.50 órakor folytatja útját és 16.55 órakor érkezik Bucurestibe.

Sürgös és erélyes

intézkedéseket vár a közönség a faellátás ügyében

Elfogultság nélkül, de jóleső elégtétellel állapíthatjuk meg, hogy a tűzifaellátás valóban megdöbbentő bonyodal-mával foglalkozó cikkeink általános tetszésre találtak. A közönség teljes egészében megértette és magáévá tette az **Ország-Világ** fejtegetéseit, amelyeknek konkluziói azonban változatlanul fennállnak és

gyors intézkedéseket kívánnának.

Mert a tűzifaellátás válságából azt a következtetést vontuk le, hogy

haladéktalan intézkedés szükséges az üzérkedés és az üzérkedés számára jó kulisszául szolgáló hivatali mu-lasztások lehetelenné tételére.

Mert ismételten hangsúlyozzuk: nem csak a fatermelőket, vagy fakereskedőket hibáztatjuk a történetekért, hanem azokat is, akik megengedik, sőt esetleg lehetővé teszik, hogy gyanusításokkal, nem lényegyet jelentő mellékkörülmények előrángatásával elleplezzék az igazi okot, az üzérkedési szándékot.

Nem hallottunk még egyetlen illetékes nyilatkozatot, egyetlen arra hivatott vezetőegység részéről elhangzott szakvéleményt sem azokra a panaszokra, hogy a tűzifatermelést súlyosan akadályozzák az ujonnan, minden átmenet nélkül életbeléptetett erdővédelmi rendszabályok.

Két eshetőség van ugyanis.

Vagy igaz, amit a fások állítanak és amit saját üzleti céljaikra hatványozottan ki akarnak használni és ebben az esetben a közönség méltán elvárja, hogy enyhítéseket alkalmazzanak. Ha igaz az, hogy erdővédelmi intézkedések miatt súlyos fennakadást szenved a termelés, ennek véget kell vetni, mert a közönségvédelem, a fogyasztók védelme, az ország belső ellátása van olyan fontos, mint az erdővédelem. Senki sem szólhat az ellen, hogy az ország értékes faállományát meg akarják védeni, de talán mégsem szükséges a tilalmaknak máról holnapra való alkalmazása, mégis helye olyan szigorú és merev rendszer alkalmazásának, ami nemcsak megdrágítja — ami nem közérdek — de egyenesen elvonja a piacról, a tüzhelyektől, a tüzelőanyagot.

Mindaz arra az esetre áll fenn, ha valóban nagy zökkenőt jelent termelési szempontokból az új rendszer. Ám abban az esetben, ha ez nem igaz, vagy ha csak nem egészen igaz, akkor is nyilatkozatot várunk. Nyílt, tárgyilagos tájékoztatást, a helyzet ismertetését, sőt ezen túl olyan intézkedéseket is, amelyek alkalmasak a közönség érdekeinek megvédésére.

Minden mesét, amely más hibájára akarja áthárítani a

felelősséget, minden megokolást, amely a spekulációt leplezi, vissza kell utasítani.

Mégpedig a legsürgősebben. Mert ha most nem történnek gyökeres intézkedések, ha most nem gondoskodnak arról, hogy mulasztások ne történhessenek, hogy a spekulációnak még az árnyékát is kiküszöböljék, a következő tél, Európa második háborus tele egyenesen elviselhetetlen lesz majd. Ezt pedig meg kell akadályozni!

Nem lehet elhallgatni

Sok szó esett az utóbbi időkben a fokozott közterhek viselésével kapcsolatosan a lakosság öntudatoságáról, arról, hogy rendkívüli időket élünk, tehát rendkívüli teljesítéssel tartozunk a közösségnek. Senki sem vonja kétségbe ezeknek a kijelentéseknek időszerű és indokolt voltát és valóban nincs jóhiszemű polgár, aki meg ne értené, hogy a rendkívüli idők sokszorozott teljesítményt várnak mindenkitől. Azonban éppen ezzel kapcsolatosan, sőt mondhatnánk, a közösség érdekének szolgálatában szóvá kívánunk tenni valamit, ezer és ezer adófizető kimondatlan, illetve hivatalos formában még nem hangoztatott kívánságát. Nevezetesen azt az óhajt, hogy

egyszerűsítsék az adózás bonyolult rendszerét.

Nem arról van szó, hogy valaki is ki akarna térni a kötelezettségek teljesítése elől, de ha már hatványozott mértékben veszik igénybe a teljesítőképességet, legyenek tekintettel az adófizetőkre is. Szüntessék meg a tízféle adónemet, vessenek véget annak a lehetetlen rendszernek, hogy minden adó-fajta külön vita tárgya, hogy állandóan ellenőrök és ellen-ellenőrök hadseregét kell foglalkoztatni annak felülvizsgálatára, vajjon eleget tesznek-e mindenféle fényűzési, fogyasztási, közvetlen és közvetett adófizetési kötelezettségnek.

Legutóbb egy kereskedőgyűlésen egyik előadó — törvényhozási képviselő — elmondotta, hogy egy bucurestii kereskedő mondotta neki: **Lehetetlenség, hogy az adófizető gondja legyen az adóbevételek elosztása is.** Lehetetlen, hogy ezerféle viszonylatban és vonatkozásban kelljen a kereskedőnek gondoskodnia az adó lerovásáról és reszketnie, hogy ilyen, vagy olyan mulasztást követ el. Lehetetlenség, hogy az ellenőrök egymásnak adják a kilincset és a kereskedőknek, vállalati vezetőknek s mindazoknak, akik a bonyolult adófizetés rendszeréhez tartoznak más dolguk ne legyen ugyszólván, mint a felvilágosítások megadása, a bizonyítékok és ellenbizonyítékok összegyűjtése. Kifejtette a bucurestii kereskedő, hogy szerény véleménye szerint az adófizetőnek csak az a kötelessége, hogy adóját megfizesse. **Az adóbevételek elosztása már a miniszterium dolga lenne.** Állapítsák meg, hogy mennyi adóbevetelre van szüksége az államháztartásnak, osszák ezt el meghatározott adó-keretek szerint. A közönség, a kereskedelem és ipar, szóval a gaz-

dasági élet majd gondoskodik arról, hogy a kirótt adókat befizessék. Am azt, hogy ez az összeg erre a célra, az a tétellel arra a célra szükséges, döntse el maga a kormányzat, intézze a pénzügyminiszterium.

Azt, hogy ez mennyire igaz, mennyire helyes megállapítás, mi sem bizonyítja jobban, mint a **fizetés** után lerovandó adó terén most már több éve bevezetett és bevált rendszer. **Meghatározott kulcs** szerint, egy összegben köteles mindenki lefizetni a jövedelmi adót és itt azután nincs helye semmiféle vitának, kifogásnak, de a család lehetősége is kizárt. Jórészt ez a rendszer, az állam nem károsodik és a **fixfizetésűeknek nincs gondjuk az adóra**. Az adóösszeget már nem is számítják bevételnek, ezt leszámítják a fizetésből és megszűnt minden konfliktusuk, bajuk, nézeteltérésük a pénzügyi szolgálat közegeivel.

Ha alaposan megvizsgálják ezt az óhajt, ez feltétlen annak megállapítására vezethet csupán, hogy teljesíteni kell. Nem lehet kifogás, hogy a pénzügyminiszterium belső szolgálatára nagy munka hárulna az elosztással és az új rendszer gyakorlati alkalmazásával. Mert ugy-e, egyrészt rendkívüli időket élünk és rendkívüli teljesítményt vár a közösség mindenkitől, másrészt az új rendszer bevezetése a pénzügyminiszterium külső szolgálatainál olyan tehermentesítést jelentene, a nyári munkát nem felelőlegessé, hogy megtakarításon kívül bőségesen jutna a központi, belső szolgálat munkatöbbletének vállalására a felszabaduló munkatöbbletből.

— **MEGHÍVÓ A KERESKEDELMI TESTÜLET KÖZGYÜLÉSÉRE.** Tisztelettel meghívjuk egyesületünk tagjait rendes közgyűlésünkre, amelyet egyesületi nagytermünkben (Bulev. Regina Maria 13. szám, II. lépcső I. emelet) 1940. évi április hó 7-én d. e. 11 órai kezdéssel tartunk meg a következő napirenddel: 1. Elnöki megnyitó, 2. Évi jelentés és ennek megvitatása; az aktuális törvényhozási intézkedések ismertetése. 3. Zárószámadás, mérleg, költségvetés és a számvizsgáló-bizottság jelentése. 4. Az egész tisztikar, választmány és számvizsgáló-bizottság ujraválasztása. 5. Indítványok, ha alapszabályszerű időben nyújtattak be. Kérjük a t. tag urak teljes számban való megjelentését úgy a belélettinkre fontos választásokra való tekintettel, mint az ismertetésre kerülő fontos gazdasági és pénzügyi törvények általános érdekű jelentőségére való tekintettel. Domán Sándor elnök, Szöllösi Zsigmond dr., főtitkár.

APPONYI TESTVÉREK **uridivat és cipőnagytáruháza**

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 1.
Városházával szemben. Tel. 15-70.

Paplan és függöny különlegességek,

RUTKAY & BOTYE
cégnél, fehérnemű és kelegye vállalat.

Sötétben bujkálá . . .

Nem hallgathatjuk el azt a különös hajszát, amely az utóbbi hetekben egy új helyiségbe költözött és rendkívül megélenkült társadalmi élet központjává lett aradi klub, a **Hakcah** sportegyesület klubja ellen indult. Feljelentésekkel zaklatják a legkülönbözőbb hatóságokat, hol az uzsorabiro-ság előtt tesznek feljelentést a **Hakoah** ellen, hol a vezető főügyész figyelmét hívják fel arra, hogy a klubot nem tagok is látogatják, hol a zárórendelet megszegését sérelmezi valaki. Vasárnap például

a vezető főügyész rendőri és ügyészi segédlettel hely-szini vizsgálatot és igazoltatást rendezett a Hakoah klub helyiségeiben,

mert olyan feljelentést vett kézhez, amely ezt az eljárást szükségessé tette, mint kiderült éppen a klub érdekében, mert a vádak **Ionescu S. Petre** vezető főügyész tárgyilagos, alapos ellenőrző munkája során megdőltek.

Mindezt pedig nem tettük volna szóvá, ha nem lenne az a helyzet, hogy városzerte felháborodottan beszélnek er-ről a feljelentés-hadjáratról és megbotránkozva állapítják meg, hogy forrása kizárólag a félremagyarozott, mindenen keresztülgázoló üzleti versengés szelleme lehet:

a konkurrencia indított háborút az új szórakozóhely ellen,

amelynek emellett jónak mondott konyhája is van. Ez a fel-tevés pedig nem találgatáson, hanem alapos tárgyismereten alapszik. Ismerik már a versenyt nem tűrő „**konkurrencia**“ harcmodorát, ismerik az eszközöket, amelyek nem ujszerűek és ismerik azt az elszántságot, amellyel minden kezdeti sikertelenség ellenére is tovább tör a versenytárs megsemmi-sítésére. Aradon nem csinálnak titkot abból, hogy a felje-lentetés és megfojtás módszere nagyszerűen érvényesült évek előtt az aradi Ujságíró-klub kétségésénél, mindkét esetben amikor ilyen társaskör megteremtésével kísérletez-tek jó sikerrel a hírlapírók és a velük társult vállalkozói. Másik jellegzetes példaként hozzák fel azt, hogy az Ujság-író-klub helyén alakult Corsó-kávéházát egyszerűen meg-vették, a helyiséget azzal a céllal bérbevétték, hogy ott soha nyilvános vendégipari szórakozóhelyet nem engednek nyitni. A volt **Városi**, majd **Palace-kávéház** esetére is jó emlekeznek Aradon, erre a kávéházra is kiterjesztették a vendégipari monopóliumot, mindaddig amíg a városvezető-ség megsokalta a „**kávésdiktatúrát**“ és súlyos anyagi vesz-teségek vállalásával felmondta a bérletet.

Ugylátszik tehát, hogy nem indokolatlanok azok a meg-állapítások, hogy

a Hakoah-klub elleni hadjárat hátterében ismét a kon-kurrencia húzódik meg,

ami érthető is, mert csakis az üzleti versenytárs érezheti magát megkárosítva, ha egy új szórakozóhely nyílik a városban. Minden ok meg van különben arra, hogy az egyeduralkodó helyzet megdöntése ellen küzdjenek az érdekeltek, hiszen abban az esetben,

ha valóban komoly versenytárs jelentkezik, megszűnik a korlátlan lehetőségek korszaka.

Szó sincs tehát közérdekről, hanem

magánérdek harcol az aradi új klub ellen

Ez a harc minden elképzelhető formában megmutatkozik és igenis, a város közönségének érdeke, hogy ne sikerüljön. Utóvégre a Hakoah-klubban sem tesznek egyebet, mint a többi aradi társaskörben, amiből jónéhány van Aradon, anélkül, hogy bárki is kárát vallaná. A vendégipari verseny feltámasztását célozza különben a városvezetőség, amikor — amint legutóbb is megemlítettük, — mindent elkövet annak érdekében, hogy a színházépületben lévő Palace-kávéház helyisége számára végre új, megfelelő bérlőt találjon és ezzel megszüntesse az eddigi kizárólagossági helyzetet.

Aradnak ismét szüksége lenne olyan kávéházra, ahol jó kiszolgálás és szolid árak mellett polgári szórakozási lehetőséget nyújtanak számára

és eltekintenek a szórakozóhely olyan természetű „korszerűsítésétől“, ami bizonyos mértékben kinossá teszi a város családok számára a „lokál“ látogatását.

Addig pedig, amíg ez nem jár sikerrel, éppenséggel ne csodálkozzék senki, hanem a jobb, megfelelőbb, kívánó közönség társaskörökbe csoportosul és azok a társadalmi csoportok, amelyek eddig nem rendelkeztek ilyennel, az aradi vendégipar kényszerítő körülményei folytán klubok, társaskörök alakítására kényszerül. S legkevésbé csodálkozzanak ezen a konkurrensen, akik jól tudják miért kell félniök a tisztességes versenytől...

HOTEL CORVIN BUDAPEST

VIII., CSOKONAI U. 14. NEMZETI SZÍNHÁZNAL

Családi szálloda a város szívében.

Ujjonnan berendezve. Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz. Egyágyas szoba P. 3, kétágyas P. 6.

Svájci márkás arany-, ezüst-, chrom-, női- és férfi-korórák

zsebórák, briliáns-ékszerek, valódi ezüst evőeszközök, disztárgyak dus választékban kaphatók.

HARTMANN KÁLMÁN

ékszerész, Arad, Bulev. Regina Maria, Minorita-p.

Bocsánat,

hogy közbeszólunk...

Most készítik elő az aradi **Kereskedelmi Testület** közgyűlését és ez alkalomból engedjék meg nekünk, hogy néhány szót szóljunk Arad kereskedelmi életének nagy kérdéseiről. Mert azt, hogy ennek a városnak kereskedelmi élete különösen komoly, helyi jellegében kihangsúlyozott problémákkal küzd, nem tagadhatja senki. Nos, ezekről a különleges, az általános gond-folyamtól elkülönült, veszedelmes vadvizekként jelentkező kérdésekkel kívánunk röviden foglalkozni, a tárgyilagos szemlélő-emellett pedig jó aradi szempontjai szerint, különös tekintettel a **Kereskedelmi Testület** közgyűlésének napirendjére.

A panasz röviden összefoglalva az, hogy az üzleti élet Aradon nem képes fejlődni, hogy itt nálunk a szomszédvárosok kereskedelmi forgalma mögött is elmarad az üzlet. Amikor pedig ezt a panaszt megszövegezzük, ne késlekedjünk, állapítsuk meg őszintén: **a hiba elsősorban bennünk keresendő.** Nem igaz, hogy mindennek az oka az életér elvesztése, hogy Arad földrajzilag és gazdaságpolitikai-
lag kedvezőtlen helyzetbe került. Súlyos tehertétel ez, azonban kérdezzük meg: **mit tett Arad kereskedelmé, hogy felvegye a küzdelmet ezekkel a mostoha körülményekkel?** Mindjárt megadhatjuk rá a választ is: **Semmit.**

Arad kereskedelmi élete valahogy letargiába merült. Nézzünk végig az üzleteken, valamennyi mintha kényszerből folytatná tevékenységét. Sehol valami találékonyság, sehol ötlet, elevenség, legalább próbálkozás. Eseménytelenül, minden évben megismételve az előző évet, minden hónapban az előző év megfelelő hónapját, valósággal ledarálják az aradi kereskedők a maguk munkáját és ezzel elvégeztetett a nagy problémákkal való szembeszállás ügye.

Pedig lehet másképpen is, bizony fel lehet venni a küzdelmet a körülmények ellen. Elmondhatjuk, hogy **Oradea** nem sokkal jobb helyzetben lévő város, mint Arad, mégis most készítik elő a jövő hónapra hirdetett mintavásárszerűen megrendezett kampányt, amit turisztikai kiállítással kötöttek egybe. Igen, Oradean legalább megpróbálják animálni a közönséget, legalább erőt fejtenek ki és ennek mindég meg van a hatása. Viszont Aradon még a propagandát is elhanyagolják és általános nemtörődömség lett urrá. Évek óta csak a nagyritkán nyitó új üzleteknél láthatunk — itt sem mindég — új modern portált, egyébként minden marad a régiben, a maga megszokottságában...

De más térre is kiterjed ez a letargia. Aradon mind többen panaszzolják: **számos árucikkben annyira nincs választék a helyi üzletekben, hogy igényesebb vásárlók kény-**

telenek szomszédvárosokat felkeresni. Hangsúlyozzuk, ez nem tulzás, az pedig ma már nyílt titok, hogy nagyobb ardeali városok, Cluj, Timisoara, Oradea kivétel nélkül tulszárnyalják Arad kereskedelmi életének mozgékonyágát, sőt mondhatnánk azt is, hogy felkészültségét, bár Aradon sok olyan cég van, amelyeknek minden adottsága meglenne a vezetóhelynek nem is elhóditására, hanem megtartására.

Arad kereskedótársadalma nagy általánosságban tekintve helyzetét, minden téren a legkitünőbb feltételekkel vehetné fel a versenyt más városok üzleti életével.

Sok képzett, nagy tapasztalatu, jóképességü kereskedó működik ebben a városban, a szakmai vezetók elsőrendüek — csak valahogy Csipkerózsza álmát alusszuk. Milyen jó lenne, ha a **Kereskedelmi Testület** közgyűlésén újabb panaszok és keserü megállapítások helyett tavaszi riadó szólalna meg, az aradi kereskedelmi élet felélesztésére . . .

Megirták a napilapok,

hogy néhány napja uj rendórkvesztor irányítja Arad közbiztonsági szolgálatának munkáját: **Reu Ilie dr.**, az oradeai rendórség volt kvesztora vette át a rendórfőnökséget a távozó **Murgau Liviu** eddigi kvesztortól. **Reu Ilie dr.** uj rendórkvesztor Aradon, de — régi aradi. Rendórtiszti pályafutásának első állomása éppen ez a város volt, ugyanis a főhatalom változása után **Reu Ilie dr.** volt az aradi állambiztonsági rendórség első főnöke, és az uj vezető rendórtiszt értette a módját, hogy ugy teremtsen biztonságot, nyugalmat, rendet és csendet ebben a városban, ahogy az igazi rendőrnek ezt meg kell valósítania.

Nem hajszolta a szenzációkat, nem követett el mindent annak érdekében, hogy feltétlen akadjon munkája és „eredményeket“ mutathasson fel.

Tapintatos, tárgyilagos vezetője volt az állambiztonsági rendórségnek és amikor később, évek multán eltávozott Aradról, hogy közhivatali pályafutásának újabb és újabb szakaszához érkezék, sokan sajnálták távozását, mert mindenki, akinek hivatalosan vagy mint magánemberrel dolga volt, tisztelte és nagyrabecsülte **Reu Ilie dr.**-t. Távozása után is családi kötelékek fűttek Aradhoz **dr. Reu Iliet**: felesége aradi családból származik, nővére pedig **Berzovan Ioan** nyugalmazott városi főszámvevő felesége. Aradra történt kinevezését általános meglepéssel fogadták Aradon, mert a rendkívül rokonszenves, előzékeny **Murgau Liviu** eddigi kvesztor helyére — akit Alba Iuliára neveztek ki az ottani rendórség élére, uri modoráról, megértő magatartásáról, tárgyilagosságáról, ismert, a helyi viszonyokkal ismerős személyiség kerül.

B É L Y E G Z Ó K E T

olcsón, jól és azonnal készíti **Stampa** bélyegzőgyár, Arad, Str. Eminescu 12.

Ortutay bevonult . . .

Gyorsan terjedt el az elmúlt napokban Aradon a hír, hogy **Ortutay** Lajost, Arad egyik leghatalmasabb bérpalotájának tulajdonosát letartóztatták. Ha igaz az a megállapítás — és igaz! —, hogy a legtisztább öröm a káröröm, sok aradinak volt része ezzel a hírrel kapcsolatosan ebből a tiszta örömről, mert tárgyilagos szemlélő, ha történetesen érdekelte **Ortutay** Lajos sorsa, meglepetten állapíthatta meg, milyen egyöntetű kárörömmel beszéltek az emberek arról, hogy az **Ortutay**-palota tulajdonosa bevonult a fogházba.

Mert ilyenkor, amikor valakit kellemetlenség, baj ér, ilyenkor látható hamisítatlanul az, hogy ki iránt nyilvánul meg rokonszenv, ki ellen éreznek ellenszenvet az emberek. Amikor ellenszenves embert ér kellemetlen meglepetés és hozzá olyan meglepetés, mint például a jelenlegi, tömegével akadnak, akik szinte adatokkal tudnak szolgálni annak megokolásához és magyarázatához, hogy nagyon helyénvaló a kellemetlenség adott esetben, sőt adatokkal tudnak szolgálni a hatóságok számára is. Az emberek szinte kedélyesen kérdezték egymástól: „**Hallotta? Ez és ez az ur, bevonult a fogházba!**“ Vagy „**Hallotta? Ilyen és ilyen kellemetlenség érte X. Y.-t!**“ És azután következnek a magyarázatok, következik a körítés, ami ilyenkor izletesebb, mint maga a „**pecsenye**“.

Bizony, nem sok rokonszenv nyilvánult meg **Ortutay** Lajos iránt, amikor híre ment Aradon, hogy letartóztatták. Csak bizonyos meglepetés kelt szárnyra a letartóztatás okát illetően, ugyanis első napon legtöbben azt hitték, hogy egészen más ügyből kifolyólag vált a fogház lakójává, mint améért valójában fogságba került. Napok óta beszéltek ugyanis arról, hogy **Ortutay** Lajos kellemetlen lopási ügybe keveredett, orgazdaság gyanújával terhelt. Az egyik aradi ipartelepen lopást lepleztek le és az ügybe keveredett munkás, akit a lopások miatt vettek vallatóra, bevallotta, hogy **Ortutay** Lajosnak adta el az eltulajdonított árut. A munkás vádja először egyszerűen hihetetlennek tűnt fel. **A gyönyörű, hatalmas háromemeletes bérpalota tulajdonosa csak nem vásárolt lopott holmit?** — kérdezték önmaguktól és egymástól a bűnügyi nyomozást irányító közegek. De ilyen kérdések fölének nincs helye a nyomozásban. Vallomás hangzott el, amelynek valódiságát ellenőrizni kellett. A bűnügyi hatóságok házaletet kezdtek **Ortutay** Lajosnál és arra nézve, hogy itt mit találtak — tekintve a nyomozással kapcsolatos titoktartást, — csak az szolgálhat irányadóul, hogy amikor az ügyet áttették az ügyességhez, **Ortutay** Lajos neve is ott szerepelt az iratok között.

Szóval erről már előbb tudnak az emberek, semmint a

letartóztatás hire elterjedt volna. Amikor azután megkezdődött a kérdezősködés:

„Hallotta? **Ortutay Lajost letartóztatták!**”

Mindenki azt hitte, hogy ez a kinos és kellemetlen bűnügy szolgáltatott okot a letartóztatásra. Később derült csak ki, hogy a háztulajdonos más ügy miatt vesztette el szabadságát. Évekkel ezelőtt bíróság elé állították a bírói kar megválasztása címén és ezért három hónapi szabadságvesztésre ítélték, s az ítélet miután megjárta a különböző bírói fórumokat, nemrégiben emelkedett jogerőre. A timisoarai ítélőtábla koronaügyészségének utasítására azután

az aradi ügyészség letartóztatási végzést bocsájtott ki a háztulajdonos ellen, aki azóta már meg is kezdte fogházbüntetésének kitöltését.

Ez az eset is jó alkalom annak megfigyelésére és megállapítására, hogy a jóakarát hiánya, a szándékos kellemetlenkedni akarás, a mindent csak önös érdekek alapján szemlélő egyéniség nem fizetődik ki. Nincs sok áldás a rosszindulaton. **Ortutay Lajost** általában, mint érdekei szempontjából kiméretlen, tekintet nélküli embernek ismerték. Szinte szenvedélyesen gyűjtötte az olyan embereket, akik nem voltak irányában jó szívvvel, valósággal azon munkálkodott, hogy minél kevesebb ember legyen róla emberileg jó véleménnyel és minél többen csikorgassák a fogukat, ha történetesen elintéznivaló ügyük akadt vele. Most azután ennek megfelelően alakult ki ismerőseinek nagy táborában a rokonszenv és az ellenszenv megnyilvánulása.

Ami az orgazdaság ügyét illeti, csak annyit mondhatunk, hogy más vonatkozásban elképzelhetetlennek találná mindenki a vádat. Arad egyik leghatalmasabb bérházának tulajdonosa, mint orgazda — ez olyan fantasztikum, hogy csak az **Ortutay** által önmaga körül teremtetett légkörben érhetett valósággá. Jellemző, hogy amikor hire járt az ügynek, senki sem kételkedett — bár nem lehetetlen, hogy valóban jóhiszeműen járt el a bérpalotatulajdonos. Mindössze senki sem tételezi fel róla a tapasztaltak után a jóhiszeműséget. **Am**, ennek tisztázása a bíróság dolga, a közvélemény csak társadalmi vonatkozásban mondhat ítéletet...

Kimondhatatlanul örülök, mert eltalálta, hogy ajándékot csak az

ELITE PARFUMERIA-ból szeretnék, ahol mindig előnyösen szerezttem be kozmetikai szükségleteimet.

Szigeti Oszkár

cipőáruháza, Arad, Str. General Berthelot 3. Színházzal szemben.

Egy lapra fizessen elő, de az az egy — jó legyen!

Amiről beszélnek és amiről hallgatnak

— AZ ÉLET UTJAI

kiszámíthatatlanok, megtanulhattuk már, hogy nincsenek lehetetlenségek. Arról, hogy ez így van, annyi más között egy ismert uriasszony esete szolgáltatott most bizonyosságot, hogy váratlan hirtelenséggel váratlan fordulatot adott életének. Az uriasszony, akivel az érdekes sorsfordulás történt, évtizedekig élt harmónikus házaseletet egy városzerte jólismert, tekintélyes diplomással. Együtt nevelték fel bájos leánygyermeküket, aki évekkal ezelőtt megismerkedett egy bucurestii ural, az ismeretségből szerelem fejlődött, a bucurestii udvarló megkérte az urileány kezét, a szülők beleegyezésüket adták a házassághoz és az udvarlóból férj lett. A fiatalok Bucurestiben élnek, ahol a szülők is meg szokták látogatni őket. Legutóbb a fiatalasszony édesanyja utazott Bucurestibe leánya és veje látogatására és ezuttal is — mint más alkalmakkor minden esetben, — belekapcsolódott abba a mozgalmas társadalmi életbe, amely az állásának és társadalmi helyzetének megfelelően veje és leánya él. Ez a bekapcsolódás annál is könnyebb, mert az uriasszony még mindég szépasszony, akinek fiatalos élettartása és ápolt külseje meghazudtolja korát. Nos, hogy rövidek legyünk, ez a bucurestii látogatás hozta meg azután a nagy fordulatot az uriasszony sorsában. Megismerkedett egy előkelő, vagyonilag és társadalmilag egyaránt kiválóhelyet betöltő fővárosi ural s az ismeretségből olyan vonzalom fejlődött, hogy a hölgy állítólag már meg is írta férjének, hogy

nem kíván többé visszatérni a családi otthonba.

A férj, urigondolkodású, megértő férfi, valószínűleg nem gördit akadályokat felesége új életútján és ezzel is elismeri, hogy a sors alakulásán nem lehet változtatni. Különösen, ha a szerelem szabja meg irányát . . .

— ORVOSI KÖRÖKBEN

régóta napirenden tartják az orvoskérdés reformjának ügyét. Az orvosképzés alaposságát általában olyan feltételnek tartják, amely közegészségügyi szempontból nélkülözhetetlen kellék és amelytől eltekinteni, még a rendkívüli idők és rendkívüli körülményekre való hivatkozással sem lehet. Viszont az alaposság fogalmát illetően már nagyon sok vita folyt, anélkül, hogy az ügy gyakorlati előbbrevitele megtörtént volna.

Ujabbban ismét erélyes hangok hallatszanak az orvosi hivatás színvonalának megvédése érdekében, világszerte aggodalmak hangoznak el a „gyorstalpaló“ képesítésnek erre a térre való kiterjesztése miatt. Tekintélyes, nagytudású és az orvosi hivatást szívügyének tartó, tekintélyes orvos nyilatkozott erről a kérdéstről az **Ország-Világnak** és nyilatkozatában a következőképpen fejtegette álláspontját:

— A jelenlegi orvosképzés ellen általános a panasz. Kü-

lönösen panaszzolják az orvosok, hogy nem rendelkeznek sem az elméleti, sem gyakorlati tudásával azoknak a manuális beavatkozásoknak, amelyekre az általános gyakorlatot folytató orvosoknak ugyszólván naponta szükségük van.

Helyes lenne ebben a kérdésben kikérni a gyakorló orvosok véleményét, mint akik a gyakorlati élettel a legközvetlenebb kapcsolatban állanak és így a leghivatottabbak annak megítélésére, hogy

mi volt egyetemi tanulmányaik során az az elméleti, klinikai, vagy műtéttani tárgy, amelyet feleslegesen, vagy túlbőven tanultak, aminek az általános gyakorlat során alig vették hasznát és mi volt az, amivel célsebrebb lett volna bővebben foglalkozni az egyetemi évek alatt és végül mi az, amit egyáltalában nem tanultak, de amit az életparancsolta szükségszerűség folytán később kellett megtanulniok.

Megjegyzendő, hogy külföldön már intézkedés történt az orvosok szövetségei részéről ennek a tanulmányi kezdeményezésnek lefolytatására, szétküldték a kérdőíveket és a beérkezett válaszok alapján megtörténik a megfelelő előterjesztés illetékes helyen az orvosképzés reformját illetően.

— NÉHÁNY ÉRDEKES VÁLTOZÁS történt az utóbbi időkben több aradi gyógyszerár vezetésében. Új vezető kezébe került a Janka-féle gyógyszerár, amelynek irányítását ezentúl Ficker Károly ismert aradi gyógyszerész, Kárpáthy Lajos gyógyszerész vette át. Hasonlóképpen új vezetés alá került a Dick-féle, volt Szondy-gyógyszerár, amelynek eddigi rokonszenves vezetője, Schreiber László gyógyszerész megvált a patikától és munkakörét dr. Kapdebó György orvos Hanna leánya, aki végzett gyógyszerész, vette át. Végül a harmadik patika-esemény tulajdonképpen nem is változás, hanem régen huzódó, bonyodalmas ügy rendeződése.

Beszámolt az Ország-Világ azokról a bonyodalmakról, amelyek a Vojtek-féle gyógyszerár vásárlása körül keletkeztek. A gyógytárat az örökösöktől Reiner Sándor pecicai gyógyszerész vásárolta meg. Az eladást azonban a miniszteriumban nem akarták engedélyezni, az átírás iránti kérelmet nem teljesítették, mivel pedig a patika eladása teljesen jogszerűen történt, per keletkezett, amelynek eldőltségéig nem írták át a tulajdonképpen már átruházott patika-jogot. Most azután végre rendeződött a már-már jogi tengerriggyóvá növekedett bonyodalom. Aminthogy rendes körülmények között, kevésbé izgalmas időkben semmiféle nehézséget nem okozhatott volna ez az adásvételi ügylet, most már teljesen tisztázódott az új tulajdonos minden joga és ennek megfelelően Reiner Sándor jogilag is birtokba vehette a ténylegesen hosszabb ideje tulajdonát képező gyógyszerárat.

COCOTIOIU ROMUALD Dr. VÁROSI FŐORVOS
bőjoe fiatal leányát, aki csak a közelmúltban került ki az iskola padjaiból, eljegyezte dr. Trzia Bujor ügyvéd, akit nemrégiben neveztek

ki közjegyzővé és kezdte meg ilyen minőségben működését Aradon. **Cotioiu** Romuald dr. városi főorvos, bár csak néhány esztendeje él Aradon, ezalatt is általános rokonszenvet és nagybecsülést szerzett magának, nem csak baráti körben és társadalmilag, de hivatalos minőségben is. Egyike a legszigorubb, ugyanakkor pedig legelőzékenyebb és legmegértőbb vezető köztisztviselőknek és mindenkor megtalálja módját annak, hogy a törvényes intézkedések keresztülvitele mellett tekintettel lehessen a körülményekre is, mert sohasem a törvényt holt betűt, hanem annak szellemét igyekszik megvalósítani, különös tekintettel a körülményekre. A városi főorvos iránti rokonszenvenben családja is osztozik, bájos fiatal leányának eljegyzése éppen ezért valóban osztatlan örömet okozott Aradon, amihez hozzájárul az is, hogy a vőlegény, **dr. Truia** Bujor közjegyző is általános rokonszenvennek örvend. **Truia** Bujor dr. egyike a román jogásztársadalom legképzettebb fiataljainak, aki mint ügyvéd is megbízható, alapos tudású, nagyfelkészültségű jogászként mutatkozott be Aradon. **Truia** Bujor dr. jugoszláviai származású, szülei egy Versec közelében lévő nagyközségben élnek, ahol máris megtörténtek az előkészületek a román husvétra kitűzött esküvőre. Itt, ezen a vidéken ugyanis „hétmegyére szóló“ lakodalmakkal ünneplik a házasságkötéseket s ennek megfelelően készítik elő **Cotioiu** Romuald dr. leányának és **Truia** Bujor dr. közjegyző esküvőjét. Már szétmentek a meghívók, valóban hét megyéből minden ismerős, minden barát és természetesen messze földről minden rokon ott lesz a lakodalomban, amelynek előkészületeihez tartozik, hogy Jugoszlávia legjobb cigányprimását és bandáját már le is szerződtették. Aradra is jött már külön ebben az ügyben levél az örömapához, amit a **Truia** család írt. Külön meghívás ez a levél az aradi rokonok, barátok és ismerősök számára és ebben az a remény nyert hangsúlyozott kifejezést, hogy legalább kétszázan utaznak majd át Jugoszláviába a lakzira, mert nem szeretnék, ha az aradiak „szégyent vallának...“ **Cotioiu** Romuald dr. főorvost — aki ugyancsak fiatalon lesz apóssá — és családját valósággal elhalmozzák jókivánságokkal a rokonok, barátok és ismerősök.

— NEMRÉGIBEN HUNYT EL TIMISOARAN —

Kubicsek O. a timisoarai Leszámitolóbank vezérigazgatója és halála természetesen bizonyos változásokat eredményezett a pénzügyi intézet vezetésében. Az ügyviteli irányítás új rendezése során azután a központi vezetőség részéről megállapították, hogy a timisoarai pénzügyi intézet az utóbbi években nem értte el azt az üzleti eredményt, amit ettől a banktól nemcsak a központban, a helyi pénzügyi élet vezetőkörében is vártak. Különösen a múltban elért teljesítmények szolgáltak mértékül eme megállapításnál és éppen ezért **Ritoók** Lajost, a Leszámitolóbank cluji vezérigazgatóját bízták meg az ügyvitel felülvizsgálásával, az ügymenet részletes tanulmányozásával, valamint az ezzel kapcsolatos intézkedések

és előterjesztések megtételével. A kiváló képességű és pénzügyi körökben általánosan szaktekintélynek elismert **Ritoók Lajos** munkája azzal az eredménnyel járt, hogy **bizonyos mulasztásokat állapított meg**. Ezek a hibák teljesen belsőtermészeti ügyek, jöllehet az ilyentermészeti körülmények nem választhatók el az általános irányítási elvektől és a bank általános viszonyaitól. Timisoaran hire jár, hogy a **Leszámítolóbank központi vezetősége most Ritoók Lajost kívánja megbizni a timisoarai fiókinézet vezetésével**, mert munkájától nemcsak a mult hibáinak kiküszöbölését, de a pénzügyintézet fellendítését várják. Ez a várakozás pedig valóban megokolt, hiszen **Ritoók Lajos** tudása, képességei, az a nagy rokonszenv, amely személye iránt mindenütt megnyilatkozik, egyaránt alkalmasak arra, hogy beváltsák a hozzáfűzött reményeket.

Konjunktura szélhámósok

rablóhadjárata a kisemberek ellen

Nagy érdeklődést váltott ki az **Ország-Világ** legutóbbi számában megjelent cikk, amely az üzérkedés lelkiismeretlen játékáról szólott abból az alkalomból, hogy

pánik keltés szándékával olyan híreket hoztak forgalomba, mintha a különböző értekek piacán áresés következett volna be

Suttogva kezdtek beszélni, hogy az arany, az ékszerek, a drágakövek és a dollár értéke is, állandóan visszafejlődik és, hogy „**baj van az értékpiacon**“.

Az **Ország-Világ** megírta azután, hogy nincs baj. Megírtuk, hogy az arany és ezüst, a drágakövek és az ékszerek változatlanul a legkomolyabb értékmérői a vagyonrögzítésre irányuló műveleteknek, megírtuk, hogy senki se higgyen a suttogó rémhirkeltőknek. Cáfolatunkat ezuttal is az események igazolták. Minden ingadozás, minden állítólagos visszaesési tünet megszűnt az értékpiacon. Az árak ismét szilárdak, sőt tartottak. A vagyonrögzítés változatlanul az ékszerek, aranytárgyak drágakövek vásárlásában nyilvánul meg és nem jár rosszul az, aki már régebben eszközölt ilyentermészeti bevásárlásokat.

Amikor az értékpiacról beszélünk, meg kell említenünk azt is, hogy szorosan ehhez a fogalomkörhöz tartozik ismét, hangsúlyozottabban, mint valaha,

a bélyeg.

Ezek a kis színes, szép, vagy kevésbé széprajzu postai bérmentesítő papírlapocskák már rég nem csupán diákok, vagy idős bácsik gyűjtőszendvényének tárgyai. Értékpapírok, a legkeresettebbek közül valók, olyan árszínvonallal, amelyet a legnagyobb ipari vállalkozások részvényei sem tudnak elérni, ha tekintetbe vesszük a kibocsájtási érték és az eredeti fedezet arányait. Ezek a bélyegek abban a pillanat-

ban, amikor rájuk ütik a póstai bélyegzőt, megszűnnek, mint forgalmi értékek, a póstai bélyegző megsemmisítésüket jelenti. De ez a látszólagos megsemmisülés mit sem jelent, mert nyomban más értéket nyernek, gyűjtési értéket, ami adott esetekben sokszorosan felülmúlhatja az ugynevezett névértéket.

Természetesen nem minden póstabélyeg — értéktárgy.

De a komoly bélyeggyűjtemények manapság aranyat érnek, sőt az aragnál is kedveltebb vagyonrögzítési értékek, mert kis helyen tarthatók, csak szakértők által megállapítható, tényleges értéküket hozzá nem értő számára jelentéktelen külső rejti. Mindez együttvéve azt jelenti, hogy a bélyeg „nemesvaluta“, olyan kincs, aminek értéke napról napra emelkedik.

Első tavaszi nap a kozmetikai szalonban

(Timișoara) A nap kisüt. Ez egy tőmondat. A hölgy megrémül... ez egy másik tőmondat, amely viszont a „szónoki beszéd“ erejével hat: azaz „tette serkent“. És pedig arra, hogy az ember, illetőleg nő, az első véletlen kirakattükörbe vetett pillantás után (mely a nap fényes segédletével és háttére előtt történik) riadtan meneküljön a legelső utjába eső kozmetikai szalonba. Ahol persze nem ő — illetve nem titkoljuk tovább — nem én vagyok az első.

Sőt. A szalon, mely sikerült keveréke egy husz év előtti lányszoba, egy modern műterem s egy dantei viziónak a „Pokol“ című fejezetből — hemzseg az áldozatoktól.

TESTI KIN, LELKI VIGASZ.

Van, aki fogorvosi székben fekszik, mozdulatlan arccal, melyen ép most kezd repedezni a „frissítő pakkolás“ című fehér massa, van, aki sötétkék burába dugott fejjel látszólag struccpolitikát folytat és van, aki áll, félig ruhátlanul és mint valami egzotikus szekta papnője, türi, hogy egy széles, elektromos motorralhajtott szíj olyan erővel csapkodja a csipőjét, hogy egész teste rázkódik bele.

Világoskék köpenyes, tökéletes bőrű egyének dolgoznak a többiekén. **Pofozzák, nyomják és csipik az arcukat, izzó tüket szurkálnak beléjük**, miközben halk lelki vigaszokat csöптögtetnek rájuk, óvatos adagolásban:

— Az a kis pihe igazán nem olyan borzasztó — hallom a bal kettes számú szék felől. — Ezt a pár erős szálát kiirtjük, a többi kiszókitjük és vasárnap nyugodtan mehet nagyságos asszony kirándulni, a legnagyobb napfényben!

— De a társaságban fiatal lányok is lesznek, — sir vissza a páciens. — És az uram feltétlenül észreveszi a különbséget... ugye, tavaly még nem volt meg ez a vonal az orrom és a szám között?

— Dehogy is, nagyságos asszony, ez egy kontrukcionális vonal... legfeljebb most egy kicsit élesebb, mert le

tetszett fogyni... (Magamban gratulálok a kisasszony lélektani érzékéhez. De már a másik oldalra kell ügyelnem).

A PÓRUS NEM JÁR CIPZÁRRA.

— Tudja — panaszkodik a merev maszk alatt a hölgy, — olyan rengeteget dolgoztam a félen! Minden nap kora hajnalban kelni, dolgozni rossz világítás mellett este pedig Laci megpukkad, ha álmos vagyok...

— A hölgy úgy bánt a bőrével, mintha az valami igásló lenne — állapítja meg a kozmetikusnő. — Este biztosan puderest arccal is lefeküdt — mondja szigorúan. — A pórusok nem járnak cipzárra kérem!

Az angol nők még frontszolgálat után is használják a cleausing-krémet.

— Az istenért, csináljon valamit velem, — sir a szoborarc —, Lacit tegnap délután is látták egy nővel abban a cukrászdában. Tudom is ki az. Pihent szőke nő, rengeteg csillogó fehér foggal. És legalább ne abba a cukrászdába járának, ahová velem járt tavaly.

— Ugyan kérem, én is láttam a Laci urat — vigasztal a mesternő. — Egy fekete hölgygel volt, akinek semmivel sem volt kevesebb pórusa, mint a nagyságos asszonynak, sőt!

— Az még nagyobb baj, — sóhajt a lírai hölgy, — akkor abba szerelmes.

Ugylátszik régi ismeretség lehet közte s a kozmetikusnő között. Mert most végigveszik Laci összes szerelmeit múlt évtől napjainkig — kozmetikai szempontból.

— A szeplős volt a legszebb, mert annak valódi haja volt — szögezi le a hölgy objektíven. — A legszebb vörös.

— Miért, a nagyságosé nem valódi?

— Nem, én tavaly tértem át erre a színre. De meggyőződésből. Tudja, nekem az egész lényemhez a vörös „fekszik“ csak. És Lacinak is ez a zsanere...

Valaki kész lett, Frissen, rózsásan áll a tükör előtt, mint műredek.

— Fel szeretném küldeni a kislányomat — mondja kedvesen, — Majd adjon neki, drágám egy jó zsiros szájrúzt, ami erősen mázólódik.

RUZS MINT GARDEDÁM.

A kérés igen szokatlan.

— Miért, kérem, pont ilyent?

Az okos, modern mama megmagyarázza, hogy fiatal lánynak ne legyen a ruzsza — csókálló. A mama bucsuzik. Helyette fiatal, csillogószemű nő lép be. Ez csak nincs megijedve a tavasztól? — gondolom reménykedve. Nem is.

— Nekem csak kikészítés kell — fordul kis szégyenkeznő mosollyal a mesternőhöz. — Ruzsozzon ki jó erősen, drágám, — és halkabban hozzáteszi: — Nehogy otthon észrevegyék, hogy én, aki mindig sáppadt vagyok, mennyire ki vagyok pirulva!

Csoda, ugye? De ilyen is van 1940 tavaszán.

Hacsek „személyiségi joga” a törvényszéken

A színházi világ nagy érdeklődése mellett nem mindennapi színházi pert tárgyaltak a napokban a budapesti törvényszéken. A felperes **Herczeg Jenő**, a **Vadnai-féle „Hacsek-Sajó”** párjelenet közismert **Hacsek** figurájának alakítója volt, aki a Teréz-köruti **Kamara Varieté** ellen indított pert, mert ennek színpadán, — bár **Herczeg** színész kamarai rendelkezések következtében nem léphet fel — naponta megjelenik a kövér „**Sajó**” és — felhangzik gramafonlemezről, illetve mikrofonból a sovány „**Hacsek**” hangja is.

Herczeg Jenő előadta, hogy őt a **Kamara Varieté** színpadán a „**Szakítottam Hacsekkel**” című jelenet előadása során naponta súlyos és sorozatos sérelem éri. Régi partnere, **Komlós Vilmos** komikus fordulatokban bővelkedő párbeszédet folytat egy hanglemezzel, ujabban pedig egy rádiókészülékkel, amely **Herczeg** hangját megtévesztően utánzó hangon szól, miközben a közönség szentül meg van győződve arról, hogy „**Sajó**”-**Komlós** a „**Hacsek**”-**Herczeg** hangjával vitatkozik.

— A színház súlyosan megsérti „személyiségi jogomat”, amikor hangomat és a közismert „**Hacsek**” alakját, melyet személyemmel az utóbbi évek során a közönség azonosított, bemutatja színpadán — mondotta panaszában **Herczeg** Jenő. — Kérem a törvényszéket, kötelezze a **Kamara Varieté** igazgatóit, hogy részemre 2000 pengő nem vagyoni kárt fizesse nek, tiltsa le őket attól, hogy hangomat és „**Hacsek**” alakját szerepeltessék és ezzel akadályozza meg a bíróság, hogy a színház vezetősége „személyiségi jogom” további sérelmére új műsorban újabb „**Hacsek-Sajó**” jelenetet mutasson be, amely a „**Szakítottam Hacsekkel**” című mikrofonos párbeszéd technikai megoldásával azonos.

Az alperes **Kamara Varieté** álláspontját a színház jogtanácsosa fejtette ki.

— Mi **Herczeg** Jenőnek semmiféle jogát nem sértettük meg, — védekezett. Jogokat érvényesíteni csak a szerzőnek, **Vadnai Lászlónak** állana módjában, vele azonban szerződéses megállapodásunk van. **Herczeg** Jenő nem sajátította ki monopolisztikusan a szerző párjelenetének egyik szerepét sem, hiszen a multban is előfordult, hogy mások is alakították a „**Hacsek-Sajó**” komikus figuráit.

— A kiváló színészi teljesítménnyel együtt jár — folytatta a **Kamara Varieté** ügyésze — hogy némely színész szerepével teljesen összeforr és abban nagy sikert ér el, de azért nem sajátíthatja ki a szerzőnek azt a jogát, hogy darabját tetszése szerint még akkor is értékesíthesse, ha a darabot megvásárló színház történetesen nem az eddigi szereplőket óhajtja foglalkoztatni. Jelen esetben azonban a színház vezetőségének a „**Hacsek**”-szerep régi és valóban

kiváló alakítójához való ragaszkodása, törvényes akadályokba is ütköznék, mert **Herczeg Jenő** a jelen pillanatban, sajnos, nem léphet fel semelyik színház színpadán...

A törvényszék a nagy érdeklődéssel kísért színházi perben nem hozott ítéletet, hanem május 4-re napolta el a tárgyalást. Így tehát az alperes színház új műsorában zavartalanul bemutathatja az inkriminált jelenetet és a színházi jogászok most azt találgatják, hogy vajon a törvényszék kiszáll-e majd a színházba helyszíni szemlére, vagy pedig színházi szakértőket hallgat-e meg az ügyben.

Hinas bonyodalom

egy gavallér-váltó körül

Különös bűnügyi bonyodalomak keletkeztek egy közismert, közvetlen aradkörnyéki vállalkozó váltoja körül, amelynek valóságát a vállalkozó — ismert aranyifju, ma már boldog férj — nem hajlandó elismerni.

Vádlottként egy aradi leány szerepel az ügyben, akit a vállalkozó magánokirathamisítással vádol, mert olyan váltót akart érvényesíttetni, amelyen a feljelentő neve szerepel, a feljelentő szerint teljesen jogtalanul, mert ő soha sem írta alá az elfogadványt.

A vádlott jogi képviselője kedves kis történetet adott elő a bíróság előtt a váltó származásáról, amit a következőképpen magyaráz:

Ügyfele, a per vádlottja, ismeretséget kötött a feljelentővel, aki ebben az időben igazi aranyifju-életet elt. Gépkocsikirándulással kezdődött az ismeretség — a vállalkozó gépén, — majd azzal a bonyodalommal folytatódott, hogy a kaland gyengébb nemhez tartozó résztvevőjénél bizonyos következmények jelei mutatkoztak, sőt egyéb jelek is, amelyekről azután orvosi szakvélemény hangzott el olyan értelemben, hogy alapos gyógykezelés szükséges.

A leány a cluji klinikára vettette fel magát és a lovag ugyilátszik hajlandó volt a történetekért az anyagi felelősséget vállalni, mert — így hangzik a vádlott leány ügyvédjének kezeltetési, valamint ellátási költségeit, amikért állítólag havonta 4000 leit fizetett. Többiben meg is látogatta a leányt a klinikán, akinek végkielégítést helyezett volna kilátásba, majd mielőtt a lányt gyógyultan elbocsájtották volna a gyógyintézetből, néhány nappal ezt megelőzően ismét felkereste és

bucsuzáskor zárt boritékot adott át a lánynak azzal, hogy abban 200.000 lei értékű váltó van, amelyet végkielégítés címén ad.

A vádlott — így szól a védekezés, — csak a vállalkozó távozása után bontotta fel a boritékot és meglepetésére csak

50.000 leiről szóló váltót talált ugyan benne, de ezzel is megelégedett, később pedig — amikor már teljesen felépült, — felkereste a vállalkozót és kérte a váltó beváltását, amit a férfi megtagadott. Erre a lány peresítette a váltót, a bíróság előtt azonban a vállalkozó tagadta, mintha a váltót ő irta volna alá, mire szakértői vizsgálatot rendeltek el és a szakértők megállapították, hogy

az aláírás valóban nem az alperes kezevonása.

Ez a szakértői vélemény szolgált azután alapul a további fejleményekhez, amennyiben a vállalkozó most már

magánokirathamisítás címén feljelentette a lányt,

aki viszont az ügyvéd által előterjesztett tényállás-beállítás-sal védekezik. A védelem tanuk kihallgatását kérte a törvényszéktől annak bizonyítására, hogy a váltót valóban a feljelentőként szereplő, volt udvarló adta át a lánynak. A törvényszék második tagozata, ahol az ügyet a napokban tárgyalták, helytadott a védelem előterjesztésének és elrendelte a tanuk kihallgatását.

Hol az igazság?

— Beszámolt az Ország-Világ arról a bűnvádi feljelentésről, amelyet egy aradi tanítónő tett **Hermann** Rudolf aradi asztalos ellen, mert az asztalos még évekkel ezelőtt elvállalta egy szoba butor elkészítésére vonatkozó rendelését, előleget ~~vett fel, de a butort nem szállította~~ és az előleget sem fizette vissza. **Hermann** Rudolf ellen most újabb bűnvádi eljárás indult, ezuttal egyik aradi rádiókereskedelmi vállalat feljelentésére. A feljelentés szerint **Hermann** Rudolf részletre vásárolt rádiót, mégpedig olyanmódon, hogy a cég fenntartotta a tulajdonjogot a vételár teljes kiegyenlítéséig. **Hermann** ennek ellenére a számla teljes kiegyenlítése előtt eladta a rádiót. A feljelentés ügyében az ügyészség vádiratot készített, **hitelezési csalás** címén. A törvényszék a napokban foglalkozott az ügygel és elrendelte a tanukihallgatást.

— Az **Alianta** chisinau crisi szövetkezet ellen az aradi pénzügyigazgatóság közegei kihágási jegyzőkönyvet készítettek és **kihágás** címen 28.941 lei birságot róttak ki a szövetkezetre azon a címen, hogy azokat az elévült üzletrészeket, amelyek az elévüléskor az állam tulajdonába mennek át, **a szövetkezet nem juttatta el a pénzügyigazgatóság pénztárához.** Felebbezés folytán a törvényszék elítélte az ügy és a bíróság elrendelte a bizonyítási eljárás lefolytatását.

— **Móritz** Györgyi aradi cukrászdatulajdonos **Pallag** Jozsef uccai cukorkaárusnak limonádét adott át eladásra. A pénzügyigazgatósághoz érkezett feljelentés alapján a pénzügyi hatóságok közegei megvizsgálták a limonádét és azt állapították meg, hogy az **nem cukorral, hanem szacharinnal készült.** Kihágási jegyzőkönyv készült, **Móritz** György cukrászt, mint aki a limonádét forgalomba hozta, **60.000**

lei pénzbírsággal sújtották. A cukrász megbízásából **Gitta** Augustin ügyvéd felebbezéssel élt a bírság ellen, kérve a bírság megsemmisítését, mert a limonádét nem **Móritz** György hozta forgalomba, ugyszintén a szacharint is **Pallag** József használta a limonádé édesítéséhez. A törvényszék elrendelte a bizonyítékok kiegészítését.

— Az aradi pénzügyigazgatóság közegeinek megállapítása szerint az aradi **Gloria-szemfedélgár** évek óta nem vezetett adóregisztert azért, hogy a forgalmi adó fizetésétől mentesüljön. Kihágási jegyzőkönyv is készült, a gyárat 16.250 lei bírsággal sújtották, ami ellen a vállalat a törvényszékhez felebbezett. A bíróság több ízben foglalkozott az ügygel, szakértői szemle is volt és a **Gloria-gyár** jogi képviselője, dr. **Lazar** Augustin azzal érvelt, hogy bár a regisztert nem vezették pontosan, a rendelkezésre álló nyugták szerint a forgalmiadót mindenkor rendszeresen kifizették. Ezért kérte a kihágási jegyzőkönyv megsemmisítését és a bírság törlését. A törvényszék helytadott az előterjesztésnek és megsemmisítette a bírságjegyzőkönyvet.

— **Feinkuchen** Henrik aradi lakos 1939 októberében gyűrűket és egyéb ékszereket vett át **Dán** Páltól, javítás végett. Hosszas huzavona után sem adta vissza az ékszereket és végülis kijelentette, hogy a kapott értéktárgyakat **elidegenítette**, mire **Dán** Pál bűnvádi feljelentést tett ellene. Az ügyészség vádirata alapján a törvényszék a napokban foglalkozott az ügygel, itéllethozatalra azonban nem került sor, mert több tanu kihallgatását rendelte el a bíróság.

— Ugyilátszik a hírhedt **Gálló**-féle gyűjtogatási per bonyodalmai soha sem érnek véget. A napokban ismét a **Gálló**-ügygel összefüggő bűnper foglalkoztatta a bíróságot. Még 1939 októberében a siriai járásbíróház hitelrontó sorrendi tárgyalást tartott a **Gálló**-ügyben, a tárgyalást azonban elhalasztották, mert dr. **Király** Endre oradeai ügyvéd egy kartárs utján elnapolást kért, azon a címen, hogy katonai összpontosítás miatt nem jelenhet meg. A siriai ügyvéd bemutatta dr. **Király** Endre táviratát, amelyben bejelenti, hogy katonai szolgálattételre hívták be, mire a tárgyalást elhalasztották. A hitelezők egyike azonban kiderítette, hogy a kérdéses időpontban az oradeai ügyvéd nem teljesített katonai szolgálatot és bűnvádi feljelentést tett dr. **Király** Endre ellen hatóság előtti hamis nyilatkozat címén. Tekintettel azonban arra, hogy az oradeai ügyvéd most valóban katonai szolgálatot teljesít, a bíróság az ügy tárgyalását elhalasztotta.

— Az aradi pénzügyigazgatóság kihágási jegyzőkönyvet készített a **Hönig és Friedmann** likörgyár ellen azon a címen, hogy szabálytalanságot követett el a gyártásnál szükséges bejelentési kötelezettséggel kapcsolatosan. Azzal az indoklással, hogy a gyár megkárosította az államot, a vállalatot 8900 lei bírsággal sújtották, ami ellen a likörgyár jogorvoslattal élt. A törvényszék a napokban hirdet ítéletet az ügyben.

— Ugyancsak **kihágás** címén készített büntető-jegyzőkönyvet az aradi póstafőnökség **Zeiner** Imre aradi drogériatulajdonos ellen, mert — a **jegyzőkönyv szerint**, — a cég a cluji **Royal**-gyógyszerárú nagykereskedő cég áruját Aradon a megjelölt címekre kikézbessítette. A tiltott póstai szállítás címén felvett jegyzőkönyv 10.000 lei pénzbírságot állapított meg **Zeiner** Imre terhére, aki felebbezéssel élt. Felebbezését a bíróság visszautasította.

— **Golenden FINDER** Marcell pert indított az **Agronomul** biztosító intézet ellen, kérve a bíróságot, hogy 13,156 lei visszatérítését rendelje el, mert — amint azt a tárgyaláson ügyvédje előadta, — ezt az összeget a biztosító intézet tőle bevételezte, anélkül azonban, hogy őt a 200.000 leiről szóló biztosítási kötvény birtokába helyezte volna. Előadta a felperes jogi képviselője, hogy az **Agronomul** havonta 416 leit vételezett be biztosítási díj címén felperes munkaadójától, **Golenden FINDER** Marcell terhére, viszont a biztosító azzal érvel a bíróság előtt, hogy ezeket az összegeket nem vette kézhez, mert **pénzeszedője az említett tételekkel nem számolt el**. A felperes **igazolta** a havi résztelek lefizetését és azt követelte a biztosítótársaságtól, hogy a fizetést ismerje el és szolgáltatassa ki a biztosítási kötvényt, vagy pedig térítse vissza a 13.156 leit. A törvényszék elrendelte a bizonyítási eljárás lefolytatását.

— Hónapokkal ezelőtt történt, hogy az aradi **Iparkamara** közvetlen közelében összeütközött két gépkocsi, az egyiket dr. **Vicsai László** a másikat **Mátyás Béla** vezette. A vizsgálat megállapította, hogy az összeütközésért dr. **Vicsai László** a felelős, aki meg nem engedett sebességgel hajtott, felborította a másik gépkocsit úgy, hogy ennek következtében **Mátyás Béla** súlyos sérüléseket szenvedett. **Mátyás Béla** kártérítési pert indított **Vicsai László** dr. ellen azzal, hogy 40.000 lei kár megtérítését kéri. A járásbíróság, ahol első fokon foglalkoztak az ügygel, 7000 lei kártérítést ítélt meg, mire mindkét fél felebbezett, alperes a kártérítési kérelem elutasítását, **Mátyás Béla** pedig az eredetileg kért kártérítés megítélését kérte. Az ügyben — miután az érdemi tárgyalás megtörtént, — a napokban hirdet ítéletet a bíróság.

— Forgalmiadó kihágást állapítottak meg az aradi pénzügyigazgatóság közegei 1939 augusztus elsején a **Pax** cég alatt működő, temetkezési anyagokat forgalombahozó kereskedelmi vállalatnál és azon a címen, hogy 34,7z8 lei forgalmi adót nem fizettek be, több mint 100.000 leire bírságotlák a céget. A bírósági tárgyaláson a cég jogi képviselője azzal érvelt, hogy a vállalat **külföldi anyagokkal dolgozik**, amelyeknél a vámtételek leróvásakor le kell fizetni a forgalmi adót is, tehát külön forgalmi adót nem köteles fizetni. A bíróság elrendelte a bizonyítási eljárás lefolytatását.

— **Weiszberger Mór** aradi szeszkereskedő különböző illetékek befizetésének elmulasztása címén 231.714 lejlel

tartozik a pénzügyigazgatóságnak, mire a pénzügyigazgatóság ezen összeg erejéig végrehajtást foganatosított és ennek során, többek között egy főzőkészüléket is lefoglaltak **Weiszberger** szeszfőzdéjében, mire a **Goldschmidt** Sándor aradi cég ki-génylési keresetet adott be, azt állítván, hogy a készüléket már 1937-ben **megvásárolta** 20.000 leiert **Weiszberger** Mórtól. A bíróság tanukihallgatás végett az ügyet elhalasztotta.

— Az aradi **Rossi** és **Pellegrini** cég keresetet indított **Brád** község ellen, s a keresetet **dr. Lazar** Augustin ügyvéd, a cég jogi képviselője a következőkkel indokolta meg: A cég 4,500.000 lei értékben a **Cris** vizén vízművet készített **Brad** község számára. A község 3,500.000 leit valóban ki-egyenlített, 1,000.000 leit azonban visszatartott azzal, hogy **a vízművet nem olyan módon készítette el a cég, mint ahogyan elvállalta**. Erre a **Rossi** és **Pellegrini** cég a devai törvényszék előtt pert indított **Brad** község ellen és az ügygel a napokban foglalkozott a bíróság, amikor is hely-zsini szemlét rendelt el, amit április folyamán eszközölnek majd.

— Nagyarányu adóbiróság ügyében tart a közeljövőben tárgyalást az aradi törvényszék, mint felebbviteli fórum. A pénzügyi hatóságok ugyanis kihágási jegyzőkönyvet készítettek az aradi **Kálmán Adolf-cég** ellen, forgalmi-adó kihá-gás címén és ezért 3,200.000 lei bírsággal sújtották a vállalatot. A cég, ügyvédje **dr. Lazar** Augustin útján megfelebbezte a kihágási jegyzőkönyvet és a bírságot azzal az indoklással, hogy még 1936-ban — a cég iródájában történt ellenőrzés alkalmával — egy ellenőr megállapította, mi-szerint a vállalatra **nem** vonatkoznak a forgalmi adó törvény intézkedései és, hogy ezt a megállapítást a pénzügyi ellenőr jegyzőkönyvbe iktatta. A pénzügyigazgatóság vi-szont arra az álláspontra helyezkedik, hogy **a vállalatnak meg kellett volna győződnie, vajjon az illető pénzügyi el-lenőr a törvényes formák mellett és a pénzügyi törvények idevágó intézkedéseinek betartásával tette-e a felmentvény-nek tartott megállapítást, vagy sem**. A felebbezési tárgya-lásra a napokban kerül sor.

Mint a harang nyelv nélkül,

olyan a gyáros, vállalkozó, kereskedő, iparos reklám nélkül. Új vevőket ma már csak szabadtéri reklám által szerezhet, mert bármilyen jó árut tart vagy készít, nem tudja értékesíteni, ha nem propagálja. Az

ORSZÁG-VILÁG „AGGE“ REKLÁMOSZTÁLYA

elősegíti igyekezetét és készséggel bocsátja rendelkezésére tapasztalatait. Tegyen kísérletet!

Bulv. Regele Ferdinand 19.

Telefon 15—25.

Nem mese, hanem igazság

Volt egyszer egy állat, amelyik minden este előbujt menedékhelyéről a mocsarak közepéről, és a védelem nélküli szegény emberek lakása felé vette útját, hogy azokat megmérgezze, sokaknak halálukat okozva . . .

Vajon ez egyike azon meséknek, melyekből az emberek még hittek a tündérekben és a varázslókban? Ellenkezőleg! **Ez a huszadik század szomorú igazsága.** Tényleg létezik egy ilyen állat, amelyik **több áldozatot kíván naponta, mint a legvéresebb háboru.**

De vajon melyik az a rettenetes állat, amelyik ennyi rosszat tesz az embereknek? Vajon kigyó, vagy más kegyetlen hüllő? Nem! Nem valami rettenetes állat, hanem egy szép kis bogár, selyemfinomságu szárnyakkal, gusztusos apró lábakkal. Este a naplementében csapatokban jár és táncol, de az emberek többsége nem ismeri fel benne az emberiség legharciasabb ellenségét. **Ez a szunyog, a malária okozója.**

A nagy veszélyt tisztán kimutatják a következő adatok: 1937-ben csak Britt-Indiában 1,200.000 ember halt meg maláriában. **A földgömb lakóinak egyharmada a malária állandó fenyegetésének hatáskörében él.** De a tudomány kitartó harcot folytat a betegség ellen. Híres tudósok áldozták életüket ennek a problémának gyors megoldásáért.

Mostanáig a **chinin** hozta a legjobb eredményeket. Először, mert az óvó kezelés a **chinin** segítségével egyszerű: a láz ideje alatt 1 gramm 40 centigramm **chinint** használva naponta, megvédjük magunkat a fertőzéstől. A malária ellen harcolók egyesülete szerint elégséges a malária kezelésére napi adagként 1 gr. — 1 gr. 30 — cengr. **chinin** 5—7 napig. A malária elleni egyesület 1938-ban kiadott jelentésében a 130 oldalon hangsúlyozza azt a tényt, hogy **a malária elleni szerek között, klinikai hatékonysága miatt, a chinin foglalja el az első helyet,** káros natása egyenlő a zéróval és használhatósága és könnyen kezelhetősége miatt pedig nagyon el van terjedve.

Fejezzük be most a mesét: volt egyszer egy állat amelyik évszázadokon keresztül vitte az embereknek a maláriát, de voltak emberek, akik feláldozták az életüket az emberiségért, hogy sikerüljön megtalálni azt az orvosságot, amelyik megengedi, hogy legyőzzük a nagy csapást: és ez a **chinin.** (X)

Ilica György

ARAD, STR. V. GOLDIŞ No. 1.

Ortopéd és lúdtalpu cipőket orvosi előírás szerint szakszerűen, luxus cipőket legújabb model szerint a legjobb anyagból készíti.

Ország - Világ

(ERDELYI ÉLET)

GELLER ÖDÖN

társadalmi, művészeti és irodalmi országos riportlapja.

(Bejegyezve: Trib. Arad, Secția III-a Con.

Dos. Nr. Pres. 8./1938/2.)

LAPUNK KIZARÓLAG ELŐFIZETÉS UTJÁN KAPHATÓ

Előfizetés egy évre: pénzügyi intézeteknek, vállalatoknak, nagy-

kereskedőknek, kávéházaknak és külföldre 1500, magáno-

soknak 1200, köztisztviselőknek és nyugdíjasoknak 800 lei.

Hirdetési árszabályzatunk a sajtó és propagandaügyi almi-

nisztérium hirdetési igazgatósága által van megállapítva.

ARDEALI SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ARAD,

Bulevardul Regele Ferdinand 19. Telefon: 15—25.

Szerkesztési órák: d. e. 8—12-ig, d. u. 4—6-ig.

Nyomda: „Phönix“, Arad, Piața Plevnei 2. Telefon: 16—39.

Pénzfelvételre — pecséttel ellátott hivatalos nyugta ellené-

ben — csak fényképes igazolvánnyal rendelkező kiadóhiva-

tali megbízottak vannak feljogosítva!

Semmi kifogásunk sincs az ellen, ha laptársaink átveszik
eredeti cikkeinket, de csakis lapunk vagy cikkíróink meg-
nevezésével!

— ÉJJEL-NAPPAL szívesen dolgozunk a közönségért,

— dolgozzék a közönség is velünk. Minden közérdekű köz-

leménynek helyet adunk, — minden igaz sort továbbítunk.

Ne sajnálja senki az idejét: önmagának és embertársainak

használ, ha nem hallgatja el mondanivalóját! Az „Ország-

Világ“ huszonkilenc év óta tántoríthatatlanul állja a helyét,

— mindig és mindenütt a közönségért a közönséggel!